

OPINNÄYTETYÖ

Ammatillisten verkostojen kehittäminen ammattikorkeakouluopintojen aikana

Turun Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelijat

Katja Alasirniö ja Nelli Santala

Yhteisöpedagogi AMK

(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika

(muodossa 4/2023)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu

Koulutuksen nimi: Yhteisöpedagogi

Tekijät: Katja Alasirniö ja Nelli Santala

Opinnäytetyön nimi: Ammatillisten verkostojen kehittäminen ammattikorkeakouluopintojen aikana, Turun Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelijat

Sivumäärä: 44 ja 3 liitesivua

Työn ohjaaja: Jenny Honka

Työn tilaaja: Humak, Päivi Marjanen

Tämän opinnäytetyön kehittämistarpeena oli selvittää muodostuuko Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijoille ammatillisia verkostoja opintojensa aikana. Tilaaja oli Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö toteutettiin parityönä.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää miten ammattikorkeakouluopiskelijat ymmärtävät ammatilliset verkostot, keitä heidän ammatillisiin verkostoihin kuuluu ja ovatko he tyytyväisiä omiin jo luotuihin ammatillisiin verkostoihin. Toisena tavoitteena oli kerätä kanssa opiskelijoilta ajatuksia ja ideoita, miten verkostoitumisen mahdollisuuksia voisi kehittää Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. Kehittämistyön kohderyhmänä oli erityisesti Turun humanistinen kampus ja sen yhteisöpedagogiopiskelijat.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin sähköistä kyselyä ja ideointipajaa. Ideointipajassa lähdettiin testaamaan, miten tällainen toimintamalli toimisi kohderyhmälle. Tuloksia analysoitiin teemoittelua hyödyntäen.

Yhtenä tuotoksena syntyi kehittämis ehdotuksia Humakille koskien ammatillista verkostoitumista. Ehdotukset sisälsivät kehittämis ehdotuksia kurssitarjontaan, yli vuosiluokkarajojen tapahtuvaan verkostoitumiseen ja yleisesti mahdollisuuksia parantaa henkilökohtaisia sosiaalisia- ja vuorovaikutustaitoja. Toisena tuotoksena muodostui prototyyppi ideointipajasta, jota tilaaja voi hyödyntää verkostotapahtumana.

Asiasanat: Ammatilliset verkostot, verkostoituminen, digitalisaatio ja kokeilukulttuuri

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences

Name of the Degree Programme: NGO and Youth Work, Bachelor of Humanities, Community educator

Authors: Katja Alasirniö and Nelli Santala

Title: The development of professional networks during UAS studies – Community educator students at Humak Turku

Number of Pages: 44 and 3 attachment pages

Supervisor: Senior lecturer Jenny Honka

Commissioned by: Education Director, PhD Päivi Marjanen, Humak University of Applied Sciences

The objective of this thesis was to find out whether students at Humak University of Applied Sciences develop professional networks during their studies: how they understand professional networks, who are members of their professional networks and whether they are satisfied with their own already created professional networks. Another goal was to collect thoughts and ideas from fellow students on how to develop networking opportunities at Humak University of Applied Sciences. The target group of the development work was especially Humak's Turku Campus and its community educator students. The commissioner of the thesis was Humak University of Applied Sciences. The thesis was carried out as a pair work.

The research methods used in the thesis were an electronic survey and brainstorming workshop. The brainstorming workshop was used as a model of networking and set out to test how it would work for the target group. The data collected through the survey and the brainstorming workshop were thematized and analyzed.

The results suggest that to improve students' networking, attention should be paid at the following themes:

- course(s) on networking should be offered at an earlier phase
- more contacts with students in other year groups, e.g. courses, projects, events, leisure activities
- opportunities and learning contents related to improve personal social and interaction skills.

These themes were conveyed to Humak as development proposals for developing students' professional networking skills.

The brainstorming workshop model was considered well-functioning for networking purposes and could be used at Humak at a network event. In the workshop, students had an opportunity to learn more about networking and, e.g., about their own role in the networks, the importance of first impressions, introducing themselves and about their dreams and wishes for future networking.

Keywords: Professional networks, networking, digitalization and brainstorming

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

SISÄLLYS	4
1 JOHDANTO.....	5
2 HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU	7
2.1 Tarve opinnäytetyölle	7
2.2 Pandemian vaikutukset verkostoihin	8
3 TIETOPERUSTA.....	11
3.1 Ammatillisuus ja Ammatillinen.....	11
3.2 Verkostot.....	12
3.3 Digitalisaatio	17
4 MENETELMÄT	19
4.1 Sähköinen kysely	19
4.2 Ideointipaja-kokeilu	23
4.3 Eettisyys ja luotettavuus	27
5 TULOKSET JA ANALYYSILUKU	29
5.1 Sähköisen kyselyn analysointi	29
5.2 Ideointipajan analysointi	36
6 LOPPUPÄÄTELMÄT	40
6.1 Kehitysehdotukset Humanistiselle ammattikorkeakoululle.....	41
6.2 Lisäkysymykset ja tutkimista odottavat aiheet	43
LÄHTEET	45
LIITTEET	48

1 JOHDANTO

Tutkimusten mukaan valtaosa työllistyneistä on löytänyt työpaikkansa niin sanotuilla piilotyöpaikkojen markkinoilla. Vain noin neljäsosa työllistyy työpaikkailmoituksen avulla. (Duunitori 2023.) Sitran teettämän tutkimuksen mukaan vuodelta 2015, 5000 suomalaisesta vain 23 % oli löytänyt työn avoimen haun kautta ja muut vastaajat olivat hyödyntäneet verkostojaan työllistymisessä. Tutkimuksessa tutkittiin reittejä työllistymiseen. (Tonts 2019, 21.) Tästä syystä verkostot ja niiden merkitys työllistymisen kannalta opintojen loputtua on syytä nostaa esille ammattikorkeakouluopintojen aikana.

Erään opintojakson aikana huomasimme verkostoissamme eroavaisuuksia, ja tämän myötä nousi kiinnostus tutkia asiaa tarkemmin. Meidän opintomme sijoittuvat historiallisesti mullistavaan aikaan, kun Covid-19 pandemian rajoitukset astuivat voimaan. Opinnäytetyön arvo ti-laajallemme Humakille on ajankohtainen ja merkittävä sen kannalta, että Humakin opinnot ollaan siirtämässä monimuotototeutuksen alaisuuteen. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintojen aikana luoduista ammatillisista verkostoista ei ole aiempaa opinnäytetyötä eikä ammatillisia verkostoja yhdessä käsitteenä ole käsitelty korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta. Tämä opinnäytetyö keskittyy nimenomaan opiskeluiden aikana luotuihin ammatillisiin verkostoihin ja niiden kehittämiseen.

Valitsimme opinnäytetyömme aiheeksi ammatillisten verkostojen muodostumisen ammattikorkeakouluopintojen aikana. Keskitymme opinnäytetyössämme löytämään eri menetelmin tietoa, ovatko opiskelijat verkostoituneet, ovatko he tyytyväisiä omiin ammatillisiin verkostoihinsa ja miten Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) voisi parantaa verkostoitumisen mahdollisuuksia opiskelujen aikana.

Kehittämistyömme tutkimuskysymykset ovat:

1. Muodostuuko ammattikorkeakouluopiskelijoille ammatillisia verkostoja ammattikorkeakouluopintojensa aikana Humakissa ja millaisia nämä verkostot ovat?
2. Miten Humak voisi kehittää toimintaansa, jotta verkostoitumiseen tarjottaisiin paremmin tukea?

Työmme keskeinen tietoperusta on ammatillisuus, verkostot ja digitalisaatio. Avaamme myös Covid-19-pandemiaa, koska se on vaikuttanut osaltaan opinnäytetyömme tarpeen syntymiseen

ja on tästä syystä läsnä kehittämistyössämme. Käytimme kehittämistyön menetelminä sähköistä kyselyä ja ideointipajaa. Analysoimme tuloksia ja lopuksi pohdimme mitä jatkokysymyksiä opinnäytetyömme herätti.

2 HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyömme tilaaja on Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak). Humakissa on mahdollista opiskella kulttuurituottajaksi, tulkiksi sekä yhteisöpedagogiksi. Humakin koulutusta toteutetaan päivä- monimuoto, - ja verkkototeutuksena. Tämän lisäksi Humak tarjoaa mahdollisuuden avoimen ammattikorkeakoulun polkuopiskeluun. (Humak 2023a.) Humakin kampukset sijaitsevat Helsingissä, Kauniaisissa, Jyväskylässä, Kuopiossa ja Turussa (Humak 2023b).

Tarkastelemme erityisesti Turun kampuksen ammattikorkeakouluopiskelijoita ja heidän ammatillista verkostoitumistaan opintojen aikana. Turun kampus sijaitsee Harjattulassa, joka on 21 kilometriä Turun keskustasta saaristoon päin. Kampuksella toimii lisäksi Paasikivi-Opisto, joka on kansanopisto ja tarjoaa toisen asteen koulutusta (Paasikivi-Opisto 2023).

Humakissa toteutetaan niin lähi- kuin etäopetustakin. Lähiopetus, tai lähitoteutus, tapahtuu kampuksella lehtorin johdolla ja etäopetus internetin välityksellä tietokoneelta. Etäopetus voi olla aikaan ja paikkaan situmatonta. Verkossa tapahtuvaan opiskeluun on yleensä rakennettu opiskeltavaa alaa vastaava verkkopohjainen oppimisympäristö, jossa pääsee verkon kautta käsi- kurssimateriaaleihin. Verkossa voi opiskella itsenäisesti tai opettajan johdolla. Etäopiskelu vaatii aktiivisuutta, oma-aloitteisuutta sekä ajanhallintataitoja. Opiskelijan oma aktiivisuus opintoalustalla sekä virtuaalisilla oppitunneilla on tärkeää, muuten opiskelija muuttuu näkyväksi. (Opintopolku 2023.) Humakissa verkko-opiskelun pohjana toimii Moodle. Moodle on Humakin verkko-oppimisympäristö, jossa opiskelija näkee omat opintojaksonsa ja käynnissä olevat kurssit. Webinaarit, eli sähköiset verkossa toteutettavat seminaarit, ovat esillä Humakin opetuksessa. Etänä tapahtuvat reaaliaikaiset oppitunnit käydään läpi Zoom- sovelluksen kautta.

2.1 Tarve opinnäytetyölle

Tämän opinnäytetyön aihe nousi esille verkostot ja kumppanuudet kurssilla. Kurssilla verkostokarttaa suunnitellessa ja pohtiessa havaitsimme keskinäisiä eroavaisuuksia meidän tekemisissämme. Tästä nousi kysymys, miksi. Mistä tämä voi johtua? Onko kyse sosiaalisista taidoista, koulutusmuodosta vai jostain muusta. Näiden kysymysten pohjalta lähdimme pohtimaan, olisiko aiheesta opinnäytetyöksi. Lehtoreiden avulla ja tilaajan löytäneenä lähdimme työstämään tätä kehittämispainotteista opinnäytetyötämme.

Humakin strategiaoppaassa strategisissa valinnoissa mainitaan profiloitu erityisosaaminen, arvopohjaisuus, valtakunnallisuus ja verkostomainen toimintamalli. Samassa oppaassa mainitaan muuttuva maailma ja työelämän muutos yhä verkostomaisemmaksi ja yrittäjämäisemmäksi. (Humakin strategia 2021.) Strategisissa valinnoissa mainitaan verkostomainen toimintamalli sekä työelämän muuttuminen yhä verkostomaisemmaksi, näiden käsitteiden kannalta opinnäytetyömme ei ole pelkästään ajankohtainen, vaan osaltaan tukee Humakin strategian toteutumista käytännössä. Sitra on nostanut tulevaisuuden tutkimuksessaan verkostomaisen vallan voimistumisen, tarkoittaen sillä sitä, että yksittäisistä vallan navoista ollaan siirtymässä kohti verkostoissa tapahtuvaa vaikuttamista ja valtaa. Verkostomainen toimintatapa alkaa olla jo arkipäivää, niiden avulla opitaan toisilta, tehdään yhteistyötä ja selvittää muuttuvassa maailmassa (Sitra 2023). Humak ei ole vain strategisesti ajan tasalla, vaan luotaa katsetta innovaatiomaisella otteella ammattikorkeakouluna kohti tulevaisuutta. Varmistamalla ja takaamalla opiskelijoille työkalut verkostoitumiseen ja verkostojen luomiseen Humak antaa opiskelijalle mahdollisuudet toteuttaa osaamistaan tulevaisuuden alati muuttuvassa työelämässä.

Tilaajamme toivoi opinnäytetyöltämme kehittämisideoita ammatillisten verkostojen muodostumiseen ammattikorkeakoulun etäopintojen aikana. Opinnäytetyömme kehittyessä tuotos muuttui enemmän kaikkia opintomuotoja ja opintojen rakennetta parantavien ehdotusten muotoon. Opinnäytetyömme alkuperäinen kohderyhmä oli vain yksi vuosiluokka, mutta laajensimme kohderyhmää kolmeen vuosiluokkaan. Alkuperäinen ajatus etäopiskelun tutkimisesta verkostoitumiseen muovautui yleisesti ammatillisten verkostojen syntymiseen ammattikorkeakoulu opintojen aikana.

2.2 Pandemian vaikutukset verkostoihin

Koronavirus mullisti kaikkien maailman 2020 alkuvuodesta. Covid-19 pandemia sulki lentokenttiä, kouluja, työpaikkoja ja suurin osa näistä siirtyi etäyhteyksien varaan. Uutisissa kerrottiin päivittäin sairastuneiden ja kuolleiden määriä ja ihmiset alkoivat pelätä ja kokea ahdistusta toistensa lähellä. Osa ihmisistä koki tilanteen jopa osittain hyvänä, kun saivat luvan kanssa olla kotona turvallisesti, mutta heille kehittyi suoranainen agorafobia ulosmenoa kohtaan, tunne väkijoukon loukkuun jäämisestä ja kontrollin menettämisestä. (Siltala 2022, 151.) Toisaalta joka viides nuori koki kevään kontaktirajoitukset myönteisinä (Siltala 2022, 157). Tämä heijastaa varmasti sitä tahtia mitä nuoret varsinkin elävät koulun ja harrastusten osalta. Kun aikaa vapautui harrastusten pois jäädessä, oli enemmän aikaa viettää oman perheen kanssa. Moni myös

koki hyvänä, ettei aamuisin tarvinnut herätä niin aikaisin, koska siirtymisiin ei kulunut aikaa. Näin ollen luonnollinen unirytmä parani. (Siltala 2022, 157.)

Ongelmalliseksi korona-ajan etätyössä osoittautui uusien työntekijöiden integroiminen työyhteisöön, yhteishengen ylläpitäminen sekä nopea ongelmien ratkaisu, mikä oli ennen hoitunut samassa tilassa työskennellessä helposti kysymällä apua. Pahimmillaan etätöitä joutui hoitamaan samalla, kun avusti lapsia etäkoulun kanssa. Kodin ilmapiiri, päihde- ja mielenterveysongelmat nousivat myös koronakriisin aikana. Puolet nuorista koki oppineensa normaalia vähemmän etäkoulun aikana, kun taas 14 % mielestä heidän oppimisensa oli parempaa näin (Siltala 2022, 162–165.)

Keväällä 2020 valmistuneet mielsivät virtuaalisen valmistujaisjuhlan jotenkin aavemaisena ja epätodellisena, sekä syksyllä 2020 ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen ensimmäisen vuoden opiskelijat jäivät vaille vertaisryhmäkokemusta. Ilman vertaisryhmän tuomaa sosiaalista turvaa fuksien kokema epävarmuus ja haavoittuvuus lisääntyi. Etäopiskelu jätti vaille verkostoja, joiden avulla työllistyä sekä työnantajan näkökulmasta puutteelliset verkostot omaavat haastattelut eivät olleet yritykselle niin houkuteltavia palkattavia. Opiskelujen toinen päätehtävä, omaan ikäluokkaan tutustuminen vietiin pois etäkoulun myötä. (Siltala 2022, 170–172.)

Moni opiskelija oli yksin uudella paikkakunnalla pienessä yksiossessa eikä voinut hyvin. Ryhmytyminen on nuoruuden ja aikuisuuden rajalla keskeinen kehityshaaste, joten opiskelijoiden kaipausta olla isolla joukolla lähellä on täysin normaalia. 2021 keväthalvena todettiin nuorten aikuisuuden mielenterveysepidemia, koska siirtymää lapsuudenkodista vertaisryhmään oman ikäisten seuraan ja nuoruuden vapauteen ei päässyt tapahtumaan. Seurauksena on kohonneet luvut masennuksen, ahdistuksen, itsemurha-ajatusten sekä addiktioiden osalta. Tämä ikäryhmä koki jonkinlaisen menetyksen tunteen. Korkeakoulujen terveys- ja hyvinvointitutkimus paljasti kesällä 2021, että 70 % opiskelijoista koki opiskelujen vaikeutuneen koronan aikana. (Siltala 2022, 170–172.)

Nostimme korona pandemian esille, koska se on sävyttänyt meidänkin opintojamme. On ollut erilaista opiskella etäopetuksessa, kun koulupäivän jälkeen ei olekaan voinut lähteä rajoitusten takia minnekään viettämään aikaa opiskelutovereiden kanssa, ryhmytyminen jäi todella heikoksi ja omia luokkakavereita ei oppinut oikein tuntemaan. Tämä vaikutti siihen, että osa tunsikin olonsa yksinäiseksi ja ulkopuoliseksi. Havaitsimme myös, miten opiskeluaikaisen yhteisön puuttuminen opintojen aikana vaikutti oman ammatillisen identiteetin rakentumiseen.

Korona-ajan nuoruuttaan ja nuorta aikuisuutta eläneet muodostavat sukupolven, jotka tulevat käsittelemään kokemaansa jollain tavalla. Voi olla, että sukupolvi tahtoo elää menetettyä nuoruuttaan, tai vaihtoehtoisesti omaksuvat uhkaavan kriisin luontaisena olotilana ja pyrkivät hallitsemaan kaaosta ja tuhoa. Ajanjakso on ollut nuorille hallitseva primäärinen kokemus, josta he eivät ole ennen kokeneet. (Peltonen 2021, 168–169.)

3 TIETOPERUSTA

Tässä luvussa avaamme ammatillisuutta, verkostoja ja digitalisaation käsitteitä teoriaan viita-
ten. Peilaamme tietoperustaa opinnäytetyömme kehittämistarpeeseen. Osa käsitteistä on mo-
nialaisesti ymmärrettäviä ja tulkittavia. Edellä mainitut käsitteet sitoutuvat ammattialaamme ja
siihen keitä meistä tulee, kun valmistumme. Yhteisöpedagogi on aidon ja arvostavan kohta-
amisen ammattilainen, yhteisöpedagogeina vaikutamme eri yhteiskunnan sektoreilla, olemme
tietoisia yhteiskunnan moninaisuudesta, luomme ja kehitämme työssämme erilaisia verkostoi-
tumisen muotoja ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kanavia. Lyhyesti sanottuna yhteisöpeda-
gogi kehittää ja ohjaa niin yhteisöjä kuin yksilöitä ja ehkäisee yhteiskunnan polarisoitumista
(Humak 2023).

3.1 Ammatillisuus ja Ammatillinen

Suomen sanakirjan nettisivut antavat ammatillisuudelle synonyymeiksi sanat kompetenssi,
osaaminen, pätevyys, työkyky, omistautuminen, kokemus, taito, professionaalisuus, asiantun-
tijuus ja ammattitaito (Suomisanakirja 2023a). Johanna Kuivakangas, Nuorisotyö-lehden pää-
toimittaja, pohti nettikirjoituksessaan sitä, mitä ammatillisuus on. Hänen mukaansa ammatilli-
suus syntyy tekemällä, opiskelemalla ja harjoittelemalla sekä tulella tietoiseksi siitä, mitä
tekee. (Kuivakangas 2020.) Ammatti on erilaisten taitojen ja osaamisten institutionaalinen pa-
ketti. Ammattikuntalaiset ja professiot ovat edustaneet ammattien huippua. (Eteläpelto 2007,
33.)

Ammatillisuus on vaikea käsite. Sellaisenaan sitä ei löydy nykysuomen sanakirjasta. Jo am-
matti on suhdekäsite, toimijan kiinnittymistä työhön ja tuotannon järjestelmään. Ammatillisuus
nousee symbolisen tason kategoriaksi, jolloin päästään tavoittelemaan yleistä näkemystä. (Ete-
läpelto & Onnismaa 2006, 68).

Yhteisöpedagogeista tulee kohtaamisen ammattilaisia, jotka vaikuttavat monilla yhteiskun-
nan sektoreilla ehkäisten yhteiskunnan polarisoitumista. Viemme omaa ammatillista osaa-
mistamme ja tietoaamme työyhteisön käyttöön sekä jaamme hallussamme olevia käytännön
työkaluja. (Humak 2023.) Työelämässä yhteisöpedagogi etsii keinoja, joilla ylläpitää ja ke-
hittää omaa ammatillisuuttaan, jotta pystyy ja on valmis vastaamaan muuttuvan maailman
tarpeisiin.

Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu tapahtuvat työelämän arjessa ilman erillisiä interventi-
oita; sen moninaisuutta on vaikea selittää ilman, että käyttää esimerkkikerrontaa apuna. Am-
matillisuutta käytetään ja luodaan päivästä päivään niin ruohonjuuritasolla, yksilötasolla kuin
organisaatioissa ryhmäntyöskentelyssä. Ammatillisuus rakentuu oman työn ulkopuolisten si-
dosten varassa, joista saadaan uutta materiaalia omaan työhön ja yhteisöön yksilöllisten kyt-
keytymisten kautta. (Eteläpelto & Onnismaa 2006, 70).

Läpi opintojemme kehitämme ammatillisuuttamme ja ammatillista otettamme lähestyä ja tar-
kastella erilaisia asioita ja näkökulmia. Keräämme ammatillista osaamistamme harjoitteluiden
ja erilaisten projektien kautta. Laajennamme kansainvälistä osaamistamme kansainvälisten
vaihtojen tai hankkeiden kautta.

3.2 Verkostot

Verkosto tarkoittaa useamman ihmisen, yrityksen tai organisaatioiden välistä verkottumisen
kudosta, joka on periaatteessa rajaton, jatkuvasti elävä ja muovautuva (Hakanen 2007, 78). Ver-
kostoja on ollut olemassa kautta aikojen, katsotaanpa vaikka antiikin Kreikan kaupunkiliitosta
lähtien, myöhemminä esimerkkeinä Hansa-liitto ja Euroopan unioni. Verkostoja ovat erilaiset
järjestöt ja yhdistykset. Voidaan sanoa, että niin kauan kuin on ollut ihmisiä, on ollut eräänlaista
verkostoitumista. (Hakanen 2007, 9.) 1700–1800-lukujen aikana levinnyt merentakainen kau-
pankäynti on katsottu olevan tärkeässä asemassa verkostoitumisen tärkeyden kasvun kannalta.
Kun yritykset aloittivat kaupanteon ulkomaalaisten välikäsien kautta, oli tärkeä taata tuotteiden
turvallinen liikkuvuus, mutta myös omien etujen valvonta. Verkostojen avulla mahdollistettiin
luotettava kaupanteko. (Tonts 2019, 15.)

Verkostojen tärkeydestä oli puhuttu YLEn artikkelissa vuonna 2016. Artikkelissa puhuttiin siitä
kuinka suomalaisten mielestä verkostot auttavat menestymään muita paremmin tulevaisuuden
työelämässä, mutta silti harva suomalainen kokee verkostoitumisen vahvuudekseen. (Yle
2016). Verkostoa ei kannata lähteä ajattelemaan kymmenien tai satojen ihmisten verkostona,
riittää kun luotaa katseensa omiin sosiaalisiin suhteisiin ja niihin henkilöihin, joiden kanssa
näissä toimimme. Oma perhe, ystävät, harrastuskaverit, työkaverit ja netissä tavatut ihmiset
ovat osa omaa verkostoamme. Oman verkostonsa laajuuden ymmärtää, kun kirjoittaa ylös keitä
verkostoon kuuluu ja keitä verkostoissamme olevat ihmiset tuntevat. Oman verkoston lähempi
tutkiminen saattaa yllättää laajuudellaan.

Yhteisöpedagogin yhteiskunnallisen kompetenssin mukaan yhteisöpedagogi osaa toimia julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla, sekä näiden verkostoissa. Ei siis riitä, että tietää eron kunnallisen- ja yksityisen palvelun välillä, vaan täytyy osata ja pystyä toimimaan näiden palveluntuottajien verkostoissa ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Työpaikassa ei siis perehdytä vain työpaikan organisaatioon vaan myös heidän verkostokumppaneihinsa ja niiden tarjoamiin palveluihin. Ollaan osana työpaikan työryhmää, mutta toimitaan verkostoissa muiden organisaatioiden työntekijöiden kanssa. (Opiskelijanopas 2023.)

Pyrimme luomaan verkostoja ja yhteyksiä omiin luokkakavereihimme. Myöhemmin harjoittelusta saamiemme yhteyksien ja verkostojen kautta olemme ajan tasalla työelämässä tapahtuvista muutoksista ja pinnalla olevista asioista. Viemme näihin verkostoihin omaa erityisosaa- mistamme meitä kiinnostavista asioista. Loppuvaiheilla opintojamme kehitämme verkostoja työelämälähtöisesti harjoitteluissamme.

Vaikuttamis- ja kehittämisosaamisen kompetenssissa oli nostettu esille, miten yhteisöpedagogi osaa käyttää erilaisia vaikuttamisen kanavia ja muotoja. Yhteisöpedagogin työtehtäviin voi kuulua sosiaalisen median päivittäminen ja tämä on erinomainen paikka tuoda esille työpaik- kansa toimintaa ja mihin kaikkeen työpaikan organisaatio on sitoutunut. Esimerkiksi ihmisoi- keudet, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus puhututtavat tällä hetkellä julkisessa keskustelussa. (Opis- kelijanopas 2023.)

Yhteisöpedagogin vaikuttamis- ja kehittämiskompetenssissa mainitaan oman työn, työyhteisön ja oman ammattialan monialaisten verkostojen kehittäminen. Yhteisöpedagogilla on valmistut- tuaan ajankohtaisinta ja uusinta tietoa yhteiskuntaa puhuttavista asioista ja työkaluista. Näitä työkaluja soisi yhteisöpedagogin vievän ja käyttävän työmaailmassa. Oli se sitten sosiaalisen median kannalta merkittävää työtä, aktiivista verkostotyötä yhteistyökumppaneiden ja muiden sidosryhmien kanssa tai vain asiakkaan kanssa jutustelua päivän uutisista. Koskaan ei voi tietää tutustuuko sellaiseen henkilöön, joka jakaa samoja mielenkiinnon kohteita tai osaa jotain sel- laista, josta voisi hyötyä oman työn kannalta. (Opiskelijanopas 2023.)

Verkostoituminen itsessään on jo prosessi, jossa kanssaihminen tieto, osaaminen ja arvot yh- distyvät ja tuottavat näin verkostossa oleville osapuolille lisäarvoa (Hakanen 2007,77). Verkos- toista puhuttaessa voi törmätä sosiaalisen pääoman termiin, siksi sitä on syytä tarkastella hie- man tarkemmin. Sosiaalisella pääomalla viitataan yleensä sosiaalisten rakenteen tiettyyn osa- alueeseen. Sosiaalisen pääoman ulottuvuuksia ovat sosiaalinen verkosto, normit ja luottamus.

Yhdessä nämä kolme edistävät verkostossa toimivien yksilöiden välistä sosiaalista vuorovaikutusta ja näin olleen tehostavat jäsenten tavoitteiden toteutumista ja talouden toimintaa. (Ruuskanen 2001, 5.) Putnam kirjoittaa kirjassaan *Bowling Alone*, että sosiaalinen pääoma viittaa yksilöiden välisiin yhteyksiin- sosiaalisiin verkostoihin sekä vastavuoroisuuteen näissä verkostoissa. Hänen mielestään sosiaalinen pääoma on tärkeä nostaa esille ja erotella se fyysisestä eli esineellisestä pääomasta ja inhimillisestä pääomasta eli koulutuksesta. (Putnam 2000, 19.)

Erilaisten pääomien määritteitä on paljon ja ne kaikki kohdistuvat eri asioihin ja voivat olla kytköksissä johonkin alaan enemmän kuin toiseen. Sosiaalisen pääoman luotettavuudesta ja olemassaolosta on kiistelty pitkään ja siksi se on vielä määritelmältään nuori ja uusi käsite. Humanistisen alan opiskelijoiden on kuitenkin hyvä kuulla, että tällaisesta pääomasta keskustellaan ja että se on kytköksissä vuorovaikutukseen ja sosiaalisiin suhteisiin.

Verkostolle ei ole olemassa yhtä yleispätevää määritelmää, joskin verkostojen tärkeys ja niiden olemassaolo ovat tänä päivänä elintärkeitä, ei vain työelämän vaan moninaisen tiedonlähteen äärellä olemisen kannalta. Verkosto ymmärretään toisistaan riippumattomien osien yhteen kytkeytyneeksi kokonaisuudeksi. Verkostot eivät koske vain yrityksiä ja organisaatioita, vaan ne pitävät sisällään mitä moninaisempia inhimillisen elämän aloja. Verkostoja on muodoiltaan erilaisia, on sosiaalisia- fyysisiä- ja tietoverkostoja. Verkostoissa pyritään toimimaan yhteistyössä sellaisten tahojen kanssa, jotka parhaiten palvelevat haluttua tarvetta. Tämä tarve voi olla tietoa, taitoa tai osaamista. (Hakanen 2007,15.)

Verkostoitunut toiminta voi olla luonteeltaan tavoitteellista ja pitkäaikaista, yhteistyötä tai molempien osaamista kehittävää kumppanuutta. Mitä kehittyneempää ja tiiviimpää vuorovaikutus on, sitä parempi pohja on luottamuksen synnylle. Vuorovaikutus on edellytys sille, että verkostossa vaikuttavat ja toimivat henkilöt tiedostavat yhteisen viitekehyksen ja mieltävät yhteistyön samalla tavalla. (Hakanen 2007, 45.) Hakanen listaa kirjassaan Verkostojen strategiat- menesty yhteistyössä kolme eritasoista verkostoitumisen muotoa; operatiivisen, taktisen ja strategisen. Verkostot ja kumppanuudet ovat pääsääntöisesti yritysten ja organisaatioiden sekä niissä työskentelevien ihmisten välistä liiketoimintaa. Lähestymistapoja verkostoitumiseen ja verkostoihin on monia, mikä osaltaan selittää, että verkostoituminen on vaikea selittää yksiselitteisesti. (Hakanen 2007, 48.)

Erilaisia verkostomuotoja voi hyödyntää eri tavoin, niistä mainitaan Tontsin kirjassa henkilökohtaiset verkostot, jotka koostuvat harkinnanvaraisista yhteyksistä ihmisiin, joiden kanssa

meillä on paljon yhteistä ja jotka välittävät meistä sekä ovat valmiita huolehtimaan hyvinvoinnistamme. (Tonts 2019, 29.) Henkilökohtaisista verkostostoista puhutaan joissain yhteyksissä mielihyväverkostoina. Nämä verkostot voivat olla erilaisia seuroja, klubeja tai harrastuspiirejä, jotka auttavat irtautumaan arjesta ja rutiineista. Näissä verkostoissa voi tavata ihmisiä, joihin ei välttämättä tutustuisi muuten. Näiden verkostojen hyöty on siinä, että vuorovaikutus ei ole sidottu välttämättä työhön, vaan niissä voi syntyä aivan uudenlaisia liiketoiminnan mahdollisuuksia puolin ja toisin. (Silvennoinen 2008, 22.)

Yhteisöpedagogin henkilökohtaiset- ja mielihyväverkostot eivät vain tarjoa kavereita, harrastuksia ja vapaa-aikaa vaan mahdollisuuksia perustaa toiminimi tai yritys sellaisten ihmisten kanssa, joilla on intohimoa ja sydämen paloa samoihin asioihin. Työn merkityksellisyys ja tyytyväisyys omaan työhön ovat korkeammalla prioriteeteissa tulevilla sukupolvilla. Mikä näkyy harrastusten ja työn yhteen sulautumisena tai limittymisenä.

Operatiiviset verkostot taas ovat olemassa sitä varten, että jonkin asian saisi tehtyä. Esimerkkinä projektityöntekijä, joka on mukana auttamassa projektin valmistumista. Operatiivisissa verkostoissa on tärkeää ylläpitää keskinäisiä hyviä suhteita, jotka tukevat yhteistyötä niissä vaikuttavien ihmisten välillä. Operatiivisen verkoston vahvuus ja heikkous ovat siinä toimivien ihmisten suhteet ja luottamus toisiinsa. (Tonts 2019, 30–31.) Luottamusverkostot tarjoavat jäsenilleen mahdollisuuden kertoa toisilleen tärkeistä yritys- ja muun yhteisön asioita, jotka eivät ole vielä yleisesti kaikkien tiedossa. Tämän verkoston kautta ihminen voi testata ja tuoda ilmi sellaisia asioita mitä hän ei vielä välttämättä uskalla esittää suurelle joukolle. Luottamusverkosto voi toimia peilinä, jonka kautta henkilö saa palautetta toiminnastaan, eikä ole yksin vaikeiden asioiden edessä (Silvennoinen 2008, 23–24.)

Opiskelijan näkökulmasta näitä verkostoja ovat lähimmäisenä muista opiskelijoista muodostuvat ryhmät. Tästä hyvänä esimerkkinä päämäärä suoriutua kursseista, projekteista ja lopulta valmistua tutkintoon. Näiden verkostojen soisi kulkevan opinnoista työelämään ja mahdollisesti muuttavan muotoaan strategisiin- ja asiantuntijaverkostoihin.

Strategisista verkostoista Tonts kirjoitti, että ne ovat verkostoista kaikkein vaikein rakentaa, ylläpitää ja huomata niistä saatu hyöty. Strategiset verkostot koostuvat sellaisista ihmisistä, jotka eivät välttämättä ole työkavereita tai osa oman työpaikan työryhmää. Nämä henkilöt eivät välttämättä ole suoranaيسissa vaikutuspiirissä. Silti tämän verkoston ihmiset ovat tulevaisuuden uran ja onnistumisen kannalta erittäin tärkeitä. (Tonts 2019, 30–31.) Strategisissa verkostoissa

tärkeiksi nousseet oman työyhteisön ulkopuolelta tulevat henkilöt voivat olla työpaikan verkostoissa toimivat eri alojen ammattilaiset ja osaajat eli asiantuntijat. Voidaankin puhua asiantuntijaverkostoista, joissa ihmiset pääsevät toimimaan eri alojen välimaastossa. Ideoiden ja vinkkien vapaa törmäily tässä verkostossa luo mahdollisuuksia yhdistellä yhden alan käsitteitä toisen alan käsitteisiin ja näin olleen luoda uusia, luovia oivalluksia. Asiantuntijaverkostoissa vaihdetaan asiantuntemusta ja kasvatetaan sitä asioissa, jotka asiantuntija kokee oman kehityksensä kannalta tärkeänä. Asiantuntijaverkosto on välttämätön, jotta asiantuntija voi pysyä oman alansa kehityksessä mukana. (Silvennoinen 2008, 22.)

Yhteisöpedagogi arvostaa kaikkia työyhteisön verkostoja, näkee niissä piilevän hyödyn ja osaa luoda puitteet, jotta verkoston hyöty saadaan organisaation käyttöön. Yhteisöpedagogi arvostaa verkostoja riippumatta niiden koosta tai titteleistä. Asiantuntijana yhteisöpedagogi huomaa yksilöt, jotka toimivat erilaisissa verkostoissa, laajempina mahdollisuuksina oman verkoston kannalta.

Luomalla verkostoja ja olemalla osa niitä on tärkeää, mutta vielä tärkeämpää on oppia hyödyntämään verkostojen syvyyttä. Varmista, että verkostosi tietää mitä sinä osaat ja mitä tuot heidän verkostoihinsa. Näin mahdollisuudet olla mukana toimimassa ja toteuttamassa jotain uutta ja jännittävää ei mene sinulta ohi. (Tonts 2019, 155.) Täytyy muistaa, että verkostoissa oleminen on vastavuoroista. Jos olo on tyhjä ja loppuun kulutettu verkostoissa ollessa, kannattaa pohtia viekö verkosto enemmän kuin mitä se antaa.

Ammatilliset verkostot tarjoavat tukea ja turvaa siinä vaiheessa, kun yhteisöpedagogiopiskelija valmistuu ja on astumassa työelämäänsä. Ammatillisten verkostojen kautta ei liiku vain tieto, vaan myös mahdolliset vinkit tulevaisuudessa aukeaviin virkoihin. Voi olla, että verkostoissa aktiivisesti läsnä oleva yhteisöpedagogi kutsutaan verkoston kautta työhaastatteluun, koska hänet ja hänen osaamisensa on tiedostettu. Ammatillisissa verkostoissa voi kuulla alkavista koulutuksista ja kursseista, joita meidän alallamme olisi hyvä olla esimerkiksi koulunuorisotyössä tai lastensuojelussa työskentelevillä.

Elämme tällä hetkellä murroksessa, jossa muuntautumiskyky ja nopea reagointikyky ovat piirteitä, joita meillä jokaisella tulisi olla. Työelämä elää murrosta, jossa vakituiset työsuhteet alkavat olla harvinaisia ja paikkaan sidottu työ historiaan jäävää, diginatiivisuutta odotetaan kailta yli 20-vuotiailta. Kuinka löytää työ, josta nauttii, jolla maksaa elämisen, mutta ei sido liian pysyvästi. Ammatillisten verkostojen kautta on mahdollista kuulla yrittäjyydestä, keikkatöiden

yhdistämisestä tai siitä miten työ ja harrastus kulkevat käsi kädessä. Ammatillisissa verkostoissa on mahdollista löytää henkilö tai isompi ryhmä, joka haluaa lähteä tavoittelemaan jotain suurempaa ja tärkeämpää kuin esimerkiksi oman yrityksen ja liikeidean luominen.

3.3 Digitalisaatio

Digitalisaatio on digitaalisen tiedonkäsittelyn ja –siirron laajentuminen yhä erilaisimmille elämäntapa-alueille kuten viestintään, koulutukseen, terveydenhuoltoon, liikenteeseen ja niin edelleen. Digitalisaation vaikutukset ulottuvat elämäntapaamme, ajatteluun ja jopa vallan jakoon asti. (Sandberg 2021, 16.) Digitalisaatio on mahdollistanut meille aivan erilaiset verkostot ja verkostoitumisen mahdollisuudet, kuin aiemmin. Siinä missä omat vanhempamme ovat leikkineet ja ystävystyneet ainoastaan oman kotikylän tai kaupungin nuorten kanssa, olemme päässeet osaksi kansainvälisiä verkostoja ja ystävystyneet yli valtion rajojen. (Tonts 2019, 23–24.)

Historiassa on kolme merkittävää käännekohtaa, jotka ovat mahdollistaneet nykyisen digitalisaation. Ensimmäistä modernia tietokonetta muistuttavaa konetta kehitti Charles Babbage jo 1830–1870-lukujen aikana. Toinen merkittävä vaihe oli kotitietokoneiden yleistymisen, joka tapahtui 1975 vuoden jälkeen, kun Paul Allen perusti yhdessä Bill Gatesin kanssa Microsoft-nimisen yhtiön, joka dominoi edelleen suurta osaa maailman ohjelmistomarkkinoinnista. Kolmas aalto digitalisaatiossa on internetin ja tietokoneiden arkipäiväistymisen seurauksena syntynyt muutos, jossa vanhat liiketoimintamallit ja yksilöiden käyttäytymistavat muuttuvat, kun uudenlaiset toimijat keksivät uusia tapoja tehdä arkisia asioita. Digitalisaation neljäs murros tulee olemaan tekoälyn kehittyminen nykyisestä heikosta tekoälystä vahvaan tekoälyyn, joka ravistelee entuudestaan tapaa, jolla liikumme, asumme ja teemme työtä. (Hiila 2019, 22–29.)

Nykyään verkko on sekä utopian että dystopian väline. Sosiaalinen media antaa ihmisille vapauden ajaa itselleen tärkeitä asioita, kritisoida vallanpitäjiä sekä ottaa kantaa. Toisaalta tekniikka on antanut viranomaisille käteen sellaiset valvonnan välineet, joita ei koskaan ennen ole ollut. Jos haluaa ymmärtää internettiä ja digitalisaatiota sen kautta, täytyy ymmärtää, että internetin taustalla on kaksi eri lähtökohdista toimivaa aatetta. Verkko on ajanut ihmisiä erilleen aivan uusilla tavoilla, mutta myös yhdistänyt uusilla tavoilla. (Pullinen 2019, 34–45.) Sitra myös nostaa esille, miten digitalisaation ympäristövaikutukset jäävät usein pimentoon. Tietoliikenneverkkojen, datakeskusten sekä laitteiden valmistus, rakentaminen ja käyttö kuluttavat luonnonvaroja ja energiaa. Toisaalta digitalisaatio toimii myös monien päästövähennysratkaisujen mahdollistajana sekä kiertotalouden edistäjänä. (Sitra 2020.)

”Verkossa, netissä, zoomissa, hoodlessa...” Käytämme läpi opintojemme tietokonetta opiskelutyökaluna ja välineenä. Eri ohjelmien tuntemus ja erilaiset etäohjausmenetelmät tulevat tuntuksi Humakin opinnoissa lehtoreiden ja opiskelukavereiden kautta. Digitalisaatio on jokapäiväisesti läsnä opiskeluamme ja tekemistämme.

Digitaalisuus ja digitaidot näkyvät tämän päivän työelämässä enenevässä määrin. Digitaalisuudesta puhuttaessa ei voi olla sivuuttamatta internettiä ja sähköistä verkostomaailmaa. Suomen sanakirjan sivut antaa internetille selityksen ” Maailmanlaajuinen informaationsiirtojärjestelmä” (Suomisanakirja 2023b.) Tämä pitää täysin paikkansa, internet on usean yhteen liittyvän verkoston muodostama maailmanlaajuinen järjestelmä. Internet on tietoverkkojen tietoverkko, joka koostuu miljoonista eri kokoisista yksityisistä ja julkisista tietoverkostoista, jotka kytkeytyvät toisiinsa erilaisten teknisten laitteistojen avulla. (Kyvyt 2023.)

Humakin kannalta digitalisaatio on vahvasti läsnä, kun opinnot ovat yhä enenevässä määrin monimuotototeutuksena. Korkeakoulun on hyvä omata kehittynyt ennakointikyky, nopea reagoitokyky sekä suuri innovatiivisuus, jotta mahdollisuudet digitalisaatiossa ja muuttuvissa toimintaympäristöissä pysyvät hyvänä. On myös suotavaa pyrkiä rakentamaan parviälyä, jonka voi mieltää verkostomaiseksi toimintatavaksi, jotta korkeakoulun osaaminen ja kyvykkyys kulkee eteenpäin. (Määttä 2016, 20.) Opinnäytetyömme kannalta digitalisaatio on ollut hyvin vahvasti läsnä opinnoissamme koronapandemian aiheuttamien rajoitusten myötä. Verkon välityksellä tapahtuvaa opetusta on ollut paljon enemmän, kuin ennen pandemian rajoituksia. Ryhmytyminen ja opiskelijatapahtumat jäivät pois tai siirtyivät osittain digitaalisille alustoille, joka vaikutti osaltaan näiden vuosiluokkien verkostoitumiseen.

4 MENETELMÄT

Tässä luvussa kerromme menetelmistä, joita käytimme opinnäytetyössämme. Alussa avaamme sähköisen kyselyn ja kokeilukulttuurin kautta syntyneen ideointipajan. Pohdimme näiden menetelmien tarkoitusta oman opinnäytetyömme kannalta. Tämän jälkeen kerromme, miten sovelsimme menetelmiä tässä opinnäytetyössämme. Avaamme mitä haasteita ja onnistumisia näiden menetelmien osalta kohtasimme. Lopussa on oma kappale opinnäytetyön eettisyydestä ja luotettavuudesta.

4.1 Sähköinen kysely

Kysely on sitä, että haemme vastauksia kysymyksiin haastattelumenetelmin tai kyselylomakkeilla. Teemme myös muuta taustatyötä löytääksemme tutkimuskysymyksellemme vastauksia kirjallisuudesta ja muista mahdollisista olemassa olevista lähteistä. Tutkimusmenetelmät koostuvat näistä tavoista ja käytännöistä, joilla havaintoja kerätään. (Hirsjärvi 2007, 178.) Menetelmien valintaa ohjaa se, minkälaista tietoa etsitään ja keneltä tai mistä sitä etsitään. Täytyy kuitenkin pitää mielessä, että tutkimusongelma ja siitä syntynyt tutkimuksellinen kysymys ja käytettävät menetelmät ovat tiiviissä yhteydessä. (Hirsjärvi 2007, 179.)

Sähköinen kysely mielletään määrällisen tutkimuksen keinoksi, mutta se voi myös antaa kvalitatiivisia tuloksia, jos vastaajalle annetaan mahdollisuus vastata esimerkiksi avoimesti kysymyksiin. Usein mielletään, että määrällisellä tutkimusotteella tavoitellaan yleiskäsityksiä, kun taas laadullisilla menetelmillä päästään paneutumaan yksityiskohtiin (Vehkalahti 2014, 13). Opinnäytetyössä käytimme sähköistä kyselyä, painottaen sen laadullista puolta ja paneuduimme yksityiskohtiin. Kyselymme sisälsi avoimia vastauskenttiä, joilla haimme vastaajien kokemuksia aiheeseen liittyen. Emme halunneet rajoittaa vastaajien ulosantia ja luoda pelkkiä monivalintakysymyksiä.

Kvantitatiivisia sähköisen kyselyn muotoja ovat vaihtoehtokysymykset, joihin lukeutuvat monivalinta- kysymykset sekä kyllä tai ei-kysymykset, myös ennalta asetettu vastausasteikko antaa määrällisen tuloksen. (Ronkainen 2008, 21–23.) Kyselymme sisälsi monivalintakysymyksiä, mutta laajempaa tietoa saimme avoimista vastauksista. Sähköisen kyselyn hyviä puolia on nopeus ja nimettömyys. Datan kerääminen ja käsittely ovat kätevässä muodossa valmiiksi, joten virheiltä säästytään. Haasteena voi olla osallistujien aktivoiminen, koska sähköisiä kyselyjä tulee jo niin paljon erilaisista asioista, eikä niitä koeta välttämättä tärkeiksi. (Ronkainen 2008,

31.) Opinnäytetyömme kyselyn teimme täysin anonyymiksi, emme kysyneet vastaajilta ikää, sukupuolta tai muuta mistä heidät voisi tunnistaa. Suoritimme vastaajien kesken lahjakorttiarvonnan niin, ettei heidän vastauksensa olleet kontaktissa yhteystietojen jättämisen kanssa, joka tapahtui eri kaavakkeella, mihin pääsi kyselyyn vastattuaan linkin kautta.

Teknologian ja digitalisaation myötä perinteisen tietokoneen rinnalle on tullut vahvasti tabletit ja älypuhelimet. Kyselyä rakentaessa on otettava huomioon, että kysely toimii myös näillä laitteilla, koska suuri osa lapsista, nuorista ja aikuisistakin suosii näitä laitteita sosiaalisen median ja sähköpostien avaamiseen. (Valli 2018, 118.) Opinnäytetyömme kannalta tämä oli hyvä huomioida, koska tavoittelimme vastaajia vuosikurssien omissa WhatsApp-ryhmissä, joten oletusarvo oli, että vastaaja käyttää puhelintaan vastatakseen kyselyyn. Teimme kyselystä mahdollisimman selkeän, helposti lähestyttävän ja lyhyen, jotta siihen on helppoa ja nopeaa vastata heti linkin saatuaan (Liite 1). Yksi sähköisen kyselyn vahvuus onkin visuaalisuus ja persoonallisuus (Valli 2018, 117).

Pyrimme luomaan mahdollisimman yksiselitteiset kysymykset kyselyymme, jotta välttäisimme väärinymmärrykset. Oma oletuksemme tietyn tyylisistä vastauksista oli haaste tämän opinnäytetyömme kannalta. Tästä johtuen käytimme aikaa kysymysten luomiseen ja niiden muotoiluun siten, että tätä oletusarvoa päässyt vastaaja havaitsemaan.

Kyselytutkimukseen liittyy heikkouksia, aineistoa saatetaan pitää pinnallisena ja tutkimuksia teoreettisesti vaatimattomina. Haittoina pidetään sitä, ovatko vastaajat pyrkineet vastaamaan huolellisesti ja rehellisesti ja kuinka vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen. Ovatko kyselytutkimuksen kysymykset olleet vastaajille selkeitä, välttyäkö väärinymmärryksiltä. Kuinka hyvin vastaajat ovat perillä kysyttävästä asiasta tai kuinka hyvin he ovat perehtyneet asiaan. Hyvän lomakkeen laatiminen vie aikaa ja vaatii sen tekijältä monenlaista tietoa ja taitoa. (Hirsjärvi 2007, 190.)

Halusimme minimoida vastauskatoa kyselymme osalta, joten toteutimme pienimuotoisen WhatsApp-kyselyn 2019, 2020 sekä 2021 vuosiluokille, jossa kysyimme ”Pystyisitkö osallistumaan mieluummin haastatteluun vai olisiko sähköinen kysely parempi?”. Mietimme tuolloin vielä, kumpi menetelmä on opinnäytetyömme kannalta parempi. Vastauksia saimme jokaiselta vuosiluokalta yhteensä 40 % (38/96) joista 87 % (33/38) valitsi mieluummin sähköisen kyselyn.

WhatsApp kyselyn pohjalta teimme Microsoft Forms alustalla oman kyselymme. Käytimme tätä alustaa, koska se oli meille entuudestaan tuttu ja luotettava työskentelyväline opiskeluis-
tamme. Tämä vapautti meille aikaa itse kysymysten luomiseen ja luotettavuuden tarkasteluun,
sekä vastausten keräämiseen eettisesti.

Sähköinen kysely sisälsi seitsemän kysymystä:

1. Miten selittäisit omin sanoin, mitä mielestäsi on `ammattilinen verkosto`?
2. Keitä kuuluu ammatilliseen verkostoon? Ei yksittäisiä nimiä, vaan ammattinimikkeitä tai ryhmiä.
3. Kuinka tyytyväinen olet luomiisi ammatillisiin verkostoihin tällä hetkellä?
Asteikolla 1 tähti = Täysin tyytymätön - 5 tähteä = Täysin tyytyväinen
4. Jos vastasit edelliseen kysymykseen 1 tai 2 tähteä, niin mitkä olivat syy/syyt tähän?
5. Oletko päässyt verkostoitumaan muiden vuosiluokkien opiskelijoiden kanssa? Vastaus-
vaihtoehdot “Kyllä” ja “Ei”
6. Kuinka tyytyväinen olet ollut Humanistisen ammattikorkeakoulun tarjoamiin verkos-
toitumisen mahdollisuuksiin?
Asteikolla 1 tähti = Täysin tyytymätön - 5 tähteä = Täysin tyytyväinen
7. Jos vastasit edelliseen kysymykseen 1 tai 2 tähteä, niin mitä parannusehdotuksia antaisit
Humakille?

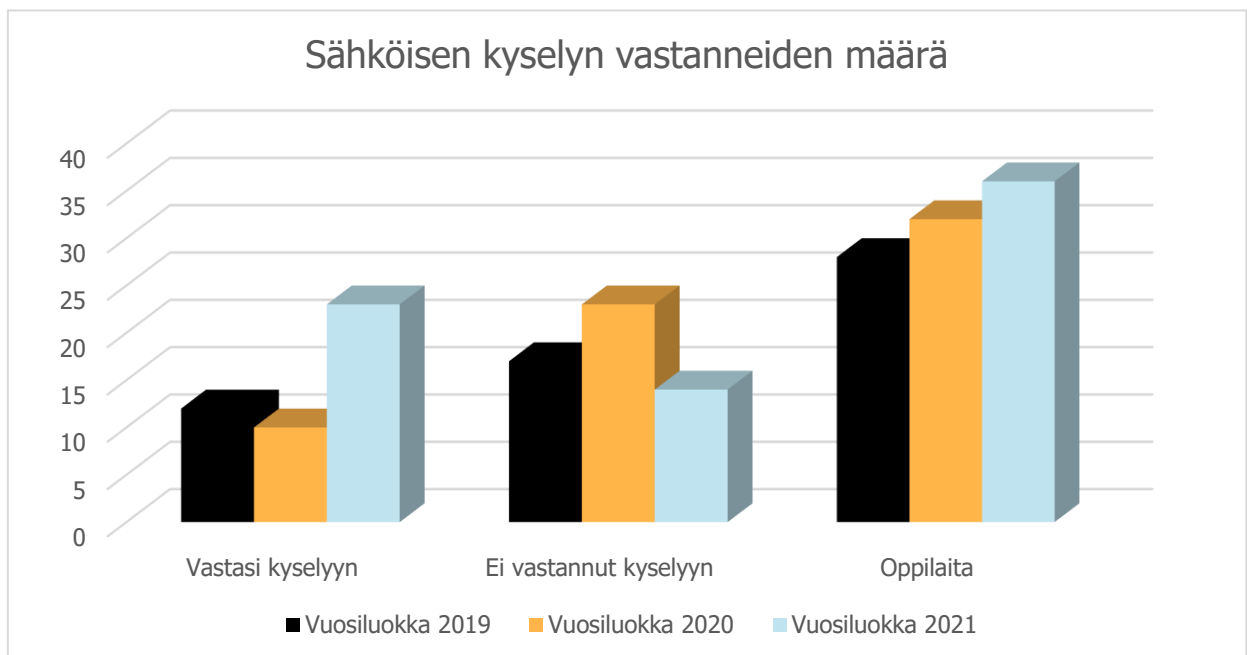
Teimme jokaiselle yhteisöpedagogivuosisikurssille identtiset kyselyt, jotta voimme verrata eri ryhmien vastauksia toisiinsa. Halusimme tutkia eri vuosina aloittaneiden opiskelijoiden näke-
myseroja verkostoista ja verkostoitumisesta. Kyselyyn vastaamisen aktiivisuus kiinnosti ja jän-
nitti meitä, koska olimme tietoisia haasteista aktivoida ammattikorkeakouluopiskelijoita. Lähe-
timme kyselyn pienelle testiryhmälle, jolla kokeilimme kyselyn toimivuutta, selkeyttä ja vas-
tausaikaa. Otimme henkilöt eri vuosiluokilta, tehdäksemme hajontaa.

Valmiin sähköisen kyselyn lähetimme WhatsAppin välityksellä 2019, 2020 ja 2021 vuosi-
luokille ja kerroimme, että vastaajien kesken arvottiin 30 € lahjakortti S-ryhmän kauppaan.
Pohdimme tämän motivoivan lisää vastaajia, koska opiskelijoilla on pienet tulot. Tavoittelimme
vastaajia sähköpostin kautta 2020 vuosiluokan osalta.

Lähetimme kyselyn 20.tammikuuta ja vastausaikaa opiskelijoilla oli 14 päivää. Hopotuskier-
roksen teimme viikon jälkeen kaikille luokille. Vastausprosenttimme vuosiluokalta 2019 oli 43

% (12/28), luokalta 2020 31 % (20/32) ja luokalta 2021 64 % (23/36). Kaiken kaikkiaan vastausprosenttimme sähköisessä kyselyssä oli 47 % (55/96). Sähköisen kyselyn paikkansa pitävyyttä muuttaa se tekijä, että emme olleet aivan varmoja siitä, kuinka moni opiskelija oli opintovapaalla juuri kyselyä tehdessämme. Tämä saattaa vääristää itse lukuja, vaikka opiskelija olisikin osa luokan sosiaalisia ryhmiä, mutta ei välttämättä toteuta opintoja aktiivisesti kyselyn hetkellä. Yllä oleva kuva kertoo vuosiluokkien vastanneiden, ei vastanneiden ja oppilaiden määrän.

Tuloksia saimme kaiken kaikkiaan kolmelta eri vuosiluokalta. Näitä luokkia olivat vuonna 2019, 2020 ja 2021 opintonsa aloittaneet yhteisöpedagogit. Luokkien opiskelijamäärät ovat ne mitä meillä on tiedossamme WhatsApp-ryhmien kautta. Vuosiluokalla 2019 oli WhatsApp-ryhmässä 28 opiskelijaa, 2020 vuosiluokalla 32 opiskelijaa ja 2021 vuosiluokalla 36 opiskelijaa.

Taulukko 1. Sähköisen kyselyn vastanneiden määrä.

Huomasimme hyvin varhaisessa vaiheessa, miten eri vuosiluokkia tavoitti aivan eri tavalla. Kaikkia tavoittelimme vuosikurssien omilla WhatsApp kanavilla. 2019 vuosikurssilta monet ovat jo valmistuneet, joten heidät tavoitimme vain ja ainoastaan WhatsAppilla (Taulukko 1).

Heikoiten tavoitimme 2020 vuosiluokkaa. Tämän takia kävimme 2020 vuosikurssin opiskelijoiden kanssa opiskelijalounaalla ja siellä puheeksi nousi meidän opinnäytetyömme. Opiskelijatoverimme sanoivat, että kannattaisi laittaa kysely heille vielä sähköpostitse. He itse kuvaili-

vat tällaisen viestin olevan helpompi, WhatsAppissa oleva kysely hukkuu helposti muun keskustelun alle, jolloin sitä ei enää muista tai huomaa. Lähetimme kyselyn 2020 vuosiluokkalaisille sähköpostitse ja saimme näin 8 uutta vastausta.

Huomasimme opinnäytetyökllinikalla ollessamme, että vuosiluokka 2021 on paikalla kampusella ja menimme esittäytymään heidän tunnilleen ja kertomaan opinnäytetyöstämme sekä sähköisestä kyselystä. Lehtorimme antoi opiskelijoille aikaa vastata kyselyyn oppitunnin aikana. Näin saimme 20 uutta vastausta. Tämä vuosiluokka ei myöskään ollut kovin aktiivisesti vastannut vain WhatsAppin kautta tulleet kyselylinkkiin.

4.2 Ideointipaja-kokeilu

Aivoriihimenetelmää kutsutaan myös ideointityöpajaksi. Menetelmän avulla pyritään ryhmässä kehittämään johonkin ongelmaan ratkaisua. Aluksi asetetaan tavoitteet, minkä jälkeen pyritään vapauttamaan mieli ennakkoluuloista ja rentoutumaan. Ideointivaiheessa kannustetaan kertomaan kaikki esille nousevat ideat laidasta laitaan. Valintavaiheessa syntyneitä ideoita tutkitaan kriittisesti. (Ojasalo 2015, 160–161.) Otimme vaikutteita toivelistatekniikasta ideointipajaamme. Tässä keskeisessä roolissa ovat asiakkaat ja heidän toiveensa. Keskitytään hyviin ja positiivisiin asioihin, joita he haluaisivat kyseiseltä palvelulta tai tuotteelta saada. (Ojasalo 2015, 172–173.) Aivoriihityöskentelyä voi kutsua ideariihi-termillä. Ideariihiityöskentelyssä voi keskittyä tutkimuskysymykseen tai tutkimusongelmaan ja ohjata osallistujat keksimään yhdessä ratkaisuja tarralapuille, jotka asetetaan kaikkien näkyville (Vilka 2021, 89–90). Sovelsimme tällaista tarralappu menetelmää ideointipajassamme.

Moni asia toimii eri tavalla paperilla kuin käytännössä. Kokeilemalla käytännössä, mahdollisimman pienin kustannuksin ja nopeasti, oppii virheistään. Olennaista on ymmärtää, että lopullinen speksi syntyy näiden kokeiluiden tuloksena, ei toisinpäin. Ajatellaan, että lopputulema täytyy olla hyvin tarkkaan suunniteltu ja ajateltu, mutta mitä uniikimpaa asiaa ollaan tavoittelemassa, sitä enemmän täytyy kestää epävarmuutta, olla valmis tekemään virheitä ja oppia niistä (Tuulenmäki 2010, 169.)

Kokeilukulttuurin erityisyys tulee esille sen kannustamisessa nopeaan käytännön toimintaan, sen sijaan että suunnitellaan ja tehdään esiselvityksiä. Kokeilla voi hyvinkin nopeasti, muuttaman viikon valmistelulla ja sillä idealla, että kokeilulla tavoitellaan muutosta. Kokeilukulttuuri on tullut haastamaan ja kyseenalaistamaan suunnittelukulttuurin ylivallan (Lindholm 2019).

Opinnäytetyömme ideointipajassa oli vahvasti läsnä kokeilukulttuuri, koska emme voineet suunnitella pajaa etukäteen täysin. Tähän vaikutti se, ettemme tiedneet tarkkaa osallistujamäärää ja miten kauan kukin osallistuu pajaan. Tämä oli oma valintamme jättää viime hetkellä pajasta innostuneille mahdollisuus tulla paikalle, ilman sen suurempaa etukäteen ilmoittautumista. Sitoutuminen on nuorilla aikuisilla haasteellista, jonka takia jätimme tilaa viime hetken tulijoille.

Mainostimme ideointipajaa sähköisen kyselyn lopussa, sekä jokaisen vuosikurssin WhatsApp-ryhmissä, mukaan lukien 2022 vuosiluokan, eli ensimmäisenvuoden yhteisöpedagogit. Keräsimme sitoutuneiden osallistujatiedot Forms-kaavakkeen avulla, jotta saimme vähän ennakoon tietoa pajaan osallistuneista ja pystyimme muistuttamaan heitä tulevasta pajasta. Forms-kaavakkeessa tiedustelimme osallistujien ruoka-aine allergiat, jotta pystyimme suunnittelemaan tarjottavat sen mukaan. Halusimme jättää mahdollisuuden muutoksille, sen mukaan, mitä huomaamme pajaan soveltuvaksi sillä hetkellä.

Valmistelimme ideointipajan ohjelman pari viikkoa ennen pajan toteutusta. Otimme vaikutteita yllä mainitusta aivoriihityöskentelystä sekä toivelistatyöskentelystä, joiden pohjalta valitsimme työpajaamme menetelmäkokonaisuuden. Käytimme omaa ammatillista osaamistamme hyväksenne suunnittelussa. Jaoimme ideointipajan vastualueet omien vahvuuksiemme mukaan, luottaen kuitenkin toisen tukeen sitä tarvittaessa. Ohjaajina olimme kuitenkin molemmat yhtä aktiivisia ideointipajalla.

Ideapajan alustava ohjelmarunko (Liite 2.):

- Tervetuloa toivotukset
- Hyvän mielen kortit-työskentelyä
- Käytännön vinkit itsensä esittelyyn ja toisten mieleen jäämiseen
- Tietoa eri verkostoista esityksen muodossa
- Unelmienverkostokartta-työskentely
- Ideat pöydälle, taralappu ideariihi

Alun Hyvän mielen kortit-työskentelyssä kysyimme osallistujilta, millä mielellä he ovat tulleet ideointipajaan. Korteissa on tunnelmallisia valokuvia ja vahvistuslauseita (Hidasta elämää 2023). Olemme aikaisempien ohjaustilanteiden kautta huomanneet tämän tyyppisen aloituksen

helpottavan osallistujaa puhumaan itsestään, kun hän saa pitää jotain kädessään ja selittää sen kautta asiansa.

Toinen esittelykierros käytiin niin, että annoimme konkreettisia vinkkejä, miten itsensä kannattaa esitellä niin, että jää toisten mieleen. Teimme myöhemässä tulevia varten koosteen vinkeistä ja muista mainittavista asioista, tämä löytyy opinnäytetyömme liitteenä (Liite 3). Koosteen sijoitimme pajassa sivupöydälle kaikkien nähtäville.

Kolmantena esittelimme Powerpointin avulla eri verkostomuotoja ja niiden tärkeyttä. Ajattelimme osallistujien hyötyvän pienestä informaatiosta aiheen tiimoilta. Tämän tarkoitus oli johdatella heitä aiheen pariin ennen toiminnallista ja ideoivaa vaihetta. Olimme myös saaneet omia verkostojamme hyödyntäen erään tunnetun henkilön videotervehdyksen esitelmäämme tukemaan.

Kuva 1. Valmiita unelmien verkostokarttoja ideointipajalta.

Toiminnallisena menetelmänä hyödynsimme unelmakartta-menetelmää, johon otimme vaikutteita Wikströmin Unelmakarttakirjasta (Wikström 2017, 108). Menetelmässä keskitytään unelmoimaan jotain tiettyä aiheita ja tämän jälkeen leikataan lehdistä kuvia tai sanoja, maalataan,

kirjoitetaan tai tuotetaan muulla tavalla itselle oman näköinen unelmakartta. Ohjeistimme osallistujia miettimään minkälainen olisi heidän unelmiensa verkostokartta ja toisaalta mitä he toisivat tähän verkostoon itse. Esittelimme omat unelmiemme verkostokartat ja avasimme, miten olimme kartongin keskelle tuoneet esille omia vahvuksiamme verkostoissa ja muun osan kartongista olimme täyttäneet osuvilla sanoilla ja kuvilla, joita koimme haluavamme tulevaisuudessa verkostoissamme olevan. Esimerkkimme olivat hyvin erilaiset ja painotimme, että jokaisen unelmien verkostokartta on ainutlaatuinen, eikä ole yhtä ainoaa tapaa toteuttaa sitä. Yllä olevassa kuvassa näkyy pajassa valmistuneita verkostounelmakarttoja (Kuva 1). Verkostokartat olivat vahvasti tekijänsä näköisiä ja ilmensivät tekijän näkemystä omista unelma verkostoistaan.

Viimeisenä toimintana ohjeistimme osallistujat kirjoittamaan kehitysehdotuksia punaisille tarralapuille ja vihreille tarralapuille mitä hyviä asioita Humakissa jo on verkostoitumisen kannalta. Kaikki tätä edeltävä toiminta oli enemmän osallistujia itseään varten ja tällä viimeisellä keräsimme opinnäytetyöhömmme liittyen aineistoa. Osallistujat antoivat myös itse ideointipajasta palautetta suullisesti, sekä Mentimeter-alustaa hyödyntäen. Jätimme tilaa avoimelle keskustelulle, jotta työpaja olisi hyvä hetki verkostoitua toisiin osallistujiin. Emme tehneet tarkkaa kelloitettua aikataulua, koska halusimme heittäytyä tilanteen mukaan sopivalla tavalla.

Ideointipajamme tilat varasimme SparkUpilta. SparkUpin tilat ovat ensisijaisesti yrityksille ja yrittäjille varattavissa, mutta osasimme perustella, miten verkostoituminen ja verkostot ovat yrittäjyyden näkökulmasta tärkeitä meille yhteisöpedagogiopiskelijoille (SparkUp 2023). Nostimme esille yrittäjyyskurssin koulussamme sekä sen, että osa valmistuneista yhteisöpedagogeista ryhtyy yrittäjiksi tai perustaa itselleen toiminimen.

Ideointipajan huonoiksi puoliksi nousi osallistujien aikataulu olla mukana pajalla. Osa tuli aikaisin, mutta lähti ennen kuin pääsimme käymään teoriaosuutta läpi PowerPointillä. Osa tuli teoriaosuuden aikana, jolloin puhujan keskittyminen herpaantui hetkellisesti. Osa lähti teoriaosuuden jälkeen ja heiltä meni mahdollisuus tehdä unelmakarttaa ideointipajan teeman tiimoilta. Osallistujamäärä oli hyvän kokoinen kahdelle vetäjälle, mutta isommassa ryhmässä olisi voinut syntyä enemmän keskustelua ja syntyä enemmän ideoita. Ideointipajalla kävi yksitoista henkilöä, mutta aktiivisesti alusta loppuun saakka osallistujia oli seitsemän. Osallistujia oli 2019–2022 vuosikursseilta, joten saimme laajan vuosiluokka hajonnan.

4.3 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkija tekee ensimmäisen eettisen ratkaisunsa siinä vaiheessa, kun valitsee tutkimusaiheensa. Tutkimuskohteen tai -ongelman valinnassa kysytään, kenen ehdoilla tutkimusta aletaan tehdä ja miksi. Tutkija voi kokea ongelmaksi valitako erityisen vai muodinmukaisen aiheen, vai aiheen, joka on helposti toteutettavissa, mutta jää merkitykseltään vähäiseksi. Miten tutkija ylipäänsä ottaa huomioon aiheen yhteiskunnallisen merkittävyyden (Hirsjärvi 2007, 24–25).

Eettisiin kysymyksiin opinnäytetyön kannalta kuuluu tutkimuslupa, aineiston keruu, tutkimuskohteen hyväksikäyttö, osallistumiseen liittyvät ongelmat, tiedottaminen (Eskola 2008, 52). Laadullinen tutkimus keskittyy kokonaisvaltaiseen tiedon hankintaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä ja suotavaa on, että tutkittavien kokemukset pääsevät esille. Tämä tuo haasteita eettisessä mielessä, koska mitä arkipäiväisempiä tiedonhankintakeskustelut ja -tilanteet ovat, sitä haavoittuvampia nämä ovat eettisessä näkökulmassa. (Tuomi 2002, 147.) Puolueettomuus on tutkimuksen kannalta tärkeä seikka, ja tämä on meidän opinnäytetyössämme ollut haasteena, koska opiskelemme itse tutkimuskohteenamme olleilla vuosikursseilla. Olemme kiinnittäneet erityistä huomiota siihen, ettemme oleta asioita ja sähköisen kyselyn osalta keskityimme tarkkaan, miten muotoilimme kysymykset niin, ettei niistä paista ennakko-oletuksia.

Opinnäytetyötä tehdessä on aina valtapositiona verrattuna kehittämisen kohteeseen. Valinnat, joita opinnäytetyössä teemme, ovat tilanteita, joissa käytämme tätä valtaa. Mitä läheisempi suhde opinnäytetyön tekijällä on aiheeseen tai kohteeseen, sitä herkempi täytyy olla, ettei oma kokemus ja käsitykset aiheesta muovaa tuloksia, joita aineistosta nousee esille. (Vilkkä 2021, 122–123.) Olemme opinnäytetyömme alusta asti tehneet töitä sen eteen, ettei meidän kokemuksemme nouse vahvasti esille tässä opinnäytetyössä. Tuomme kuitenkin niitä tietoisesti joissain kohdissa julki, mutta silloin mainitsemme selkeästi, että kyseessä on omaa kokemusta ja pohdintaa aiheeseen liittyen.

Haasteena on ollut se, että aineistoa on kerätty omilta opiskelukavereiltamme, joten kyselyyn vastaaminen ja ideointipajaan osallistuminen eivät välttämättä ole olleet kaikille täysin vapaaehtoisella pohjalla, koska he ovat voineet kokea ystävyysuhteiden velvoittaneen osallistua. Palautteissa voi paistaa osittain nämä ihmissuhteisiin liittyvät asiat. Palautteet olivat kuitenkin anonymisti verkkopohjalle jätettäviä, joten kaikki saivat kirjoittaa suoraan oman mielipiteensä. Kaikki kyselymme oli luotu täysin anonymiksi, joten emme tiedä ketkä opiskelukavereistamme vastasivat.

Tutkijalla on eettisiä velvoitteita yhteiskuntaa ja suurta yleisöä kohtaan. Tutkimuksen tulee tähdätä luotettaviin tuloksiin ja sen tulee yrittää ennakoivasti torjua tulosten väärinkäyttöä ja virheellisiä tulkintoja. Tutkijan tulee raportoida tutkimuksen puutteet; hänen tulisi olla tutkimuksen ensimmäinen kriitikko. (Uusitalo 1991, 30–33)

Opinnäytetyön luotettavuuden kannalta järjestelmällinen ja johdonmukainen työskentely on tärkeää läpi prosessin. Refleksiivinen työote, eli oman työn ja valintojen peilaaminen, on tärkeää, jotta luotettavuus ilmentyy lukijalle. Omalla toiminnalla ja valinnoilla on vaikutusta opinnäytetyön luotettavuuteen. Näistä esimerkkinä aineiston ja lähteiden laatu, taito suunnitella oman työnsä kulkua. (Vilka 2021, 185–186.)

Omassa opinnäytetyössämme suunnittelimme tarkkaan aikataulun, jonka mukaan etenimme, aikataulut olivat sekä päivä, että viikko kohtaisia. Valitsimme menetelmät vahvasti kohderyhmää ajatellen ja omia taitojamme sekä mielenkiintoamme kunnioittaen. Lähdemateriaalina suosimme painettuja kirjoja, mutta käytimme joitain sähköisiä lähteitä. Sähköisissä lähteissä pyrimme käyttämään jo tunnettuja ja hyväksyttyjä sivustoja.

Alla olevassa kuvassa olemme havainnollistaneet opinnäytetyömme prosessin kuvin aina idean synnystä opinnäytetyön loppuun viemiseen saakka (Kuvio 1). Aikajana alkaa syyskuusta 2022 ja päättyy huhtikuulle 2023. Opinnäytetyöprosessimme oli hyvin suunniteltu ja aikataulutettu, joka edesauttoi työskentelyämme.

Kuvio 1. Opinnäytetyön aikajana.

5 TULOKSET JA ANALYYSILUKU

Analysoimme sähköisen kyselyn tuloksia laadullisin ja määrällisin keinoin, mutta painopiste oli vahvasti laadullisen puolella. Teema-alueittain jaettuna aineistosta nousee esille samankaltaisia asioita ja ilmiöitä. Ääriyhmittelyssä vastakohdat ovat analyysin pääkohtana. (Ojasalo, 2015, 110–111.) Keräsimme sähköisen kyselyn vastauksista näitä hyödyntäen esille nousseita teemoja. Ideointipajan palautteita käsitelimme myös samoilla keinoilla. Aineiston valmistelun tavoitteena on selkeä ja analysoinnille valmis aineisto (Ojasalo 2015, 138). Valmisteluvaiheessa nostimme PowerPointiin tuloksia sähköisestä kyselystä, jotta saimme selkeämmän käsityksen mitä kaikkea tuloksista nousi esille. Kävimme läpi ideointipajan palautteita ja pajan aikana nousseita ideoita samalla tyylillä.

5.1 Sähköisen kyselyn analysointi

Vuosiluokka 2019 näkee ammatillisen verkoston käsitteen laajempänä, eikä vain oman alan ammattilaisina. Tiedon ja taidon jakaminen ammatillisissa verkostoissa, sekä yhdessä kehittäminen nousivat tältä vuosiluokalta ensimmäisenä esille. Alla suora lainaus miten eräs tämän vuosiluokan vastaaja selittäisi sanan ammatillinen verkosto.

“Ajattelen, että ammatillisia verkostoja ovat potentiaalisesti kaikki elämän mittaan syntyneet kontaktit, kuten työ- ja harjoittelupaikat, opinnot, lähiverkostot, harrastukset ja sosiaalinen media.”

Vastaaja on nostanut esille myös sosiaalisen median. Näin digitalisaatio on hyvin vahvasti osana verkostoitumista ja niiden ylläpitämistä. Joidenkin verkostojen osalta sosiaalinen media voi toimia jopa ainoana väylänä.

Miten vuosiluokka 2020 oli avannut ammatillisen verkoston käsitteenä itselleen? Tälle luokalle ammatillinen verkosto oli samaan ammattikenttään liittyvät henkilöt, mutta muutama oli myös maininnut moniammatillisen työyhteisön ja osaamisen, sekä eri ammattialojen osaaminen. Alapuolella olevassa suorassa lainauksessa nousee esille, miten omat sosiaaliset taidot ja kiinnostus muita ihmisiä kohtaan on suuressa roolissa puhuttaessa ammatillisista verkostoista.

“Ammatillinen verkosto koostuu tavallisesti asiantuntijoista ja lähityöyhteisöstä, jonka kanssa työskentelen päivittäin. Mutta luontevasti se erilaisten yhteistyömuotojen ja verkostopalavereiden kautta voi hyvinkin levittäytyä, vaikka kuinka laaja-

alaiseen työyhteisöjen kirjoon. Ammatillinen verkosto koostuu luonnollisestikin paljon myös ystäväpiirin kuuluvista, joita pystyy helposti hyödyntämään yhteistyössä, tai joille itse voin olla hyödyksi. Eli kyse on paljon vuorovaikutuksesta. Ammatillinen verkosto kehittyy ja kasvaa jatkuvasti, vaikkapa koko elämänajan. Verkostoitumista tapahtuu myös hyvin paljon vapaa-ajalla. Luonnollisesti ne jotka ovat kiinnostuneet muista ihmisistä ja heidän tekemisistään luovat laajempia ammatillisia verkostojakin.”

2021 vuosiluokka kirjoitti ammatillisen verkoston olevan oman alan verkosto ja opiskeluiden aikana luodut verkostot luokkatovereihin. Tämä vuosiluokka nosti ainoana esille kansainväliset verkostot. Tämän vuosiluokan vastaukset olivat lyhyempiä verrattuna 2020 ja 2019 vuosiluokkien vastauksiin, mikä voi johtua siitä, että he vastasivat suurin osa kyselyyn oppitunnin ohessa annettuna aikana, eli heidän motivaationsa kyselyn vastaamiseen ei välttämättä ollut niin suuri, kuin muilla vuosiluokilla. Alla muutama suora lainaus tämän vuosiluokan vastauksista.

“Kontakteja eri ammattiryhmistä ja oman ammattiryhmän/työkentän piiristä. Myös kansainvälisiä kontakteja”

“Saman alan ihmiset, jotka tietää sut”

“Ammatilliset verkostot koostuvat kaikista ihmis- ja verkostosuhteista ja työkaluista jotka auttavat minua ammatissani.”

Vastauksissa nousi usein esille hyöty mitä itse saa verkostoista, mutta myös miten itse voi olla hyödyksi muille. Erot tämän kysymyksen osalta eri vuosiluokkien vastausten tulkinnassa olivat pienet. Ammatillisista verkostoista puhuttaessa käsitteenä ja sitä kysyttäessä, kohderyhmämme vastaajat mielsivät ensisijaisesti oman ammattialansa ja läheisyydessä toimivat muut alat, kuten kasvatus- sosiaali- ja terveydenalan ammattilaiset.

2019 vuosiluokan ammatillisiin verkostoihin kuuluu oman alan sidosryhmiin kuuluvia ammatilaisia, kuten sosionomit, opettajat, kuraattorit, kolmannen sektorin työntekijät, nuorisotyöntekijät, toiminnanjohtaja, lähi- ja sairaanhoitajat, koordinaattorit ja muut vastaavat. Kolme vastaajaa tästä vuosiluokasta mainitsi täysin oman ammattialansa ulkopuolisia kontakteja, kuten graafikko, sisustussuunnittelija, kultaseppä, insinööri, hieroja, optometri, taiteilija ja muusikko. Yhteisöpedagogi tai muu Humakin yhteydessä oleva vastaus tuli melkein kaikilta.

2020 tämän vuosiluokan ammatillisissa verkostoissa oman alan sidosryhmät nousivat suurimmaksi ryhmäksi. Luokkakaverit, kurssikaverit, opiskelevat yhteisöpedagogit ja jo valmistuneet nousivat toiseksi suurimmaksi ryhmäksi. Vain kaksi vastaajaa mainitsi oman alan ulkopuoliset ammatit. Alla yksi suora lainaus tähän kysymykseen liittyen.

“Kanssa opiskelijani eli yhteisöpedagogeja, ja luokittelen tuntemani valmistuneet yhteisöpedagogit erilliseksi ryhmäksi. Työpaikalla (lastensuojelu) muut työntekijät, ja työskentely muiden yritysten/laitosten työntekijöiden kanssa laajentaa omaa verkostoa. Esim yhteistyö nuoren asioiden edistämiseksi tämän fysioterapeutin tai uuden sijoituspaikan henkilökunnan kanssa. Entisten työpaikkojen yhteyshenkilöt. Vapaa ajalla tehdyt ystävät joilla on alaa sivuavaa koulutusta. Esim lääkäreitä, joilta voi konsultoida itseään kiinnostavia asioita. Liiton jäsenistö ja hallitus. “

2021 vuosiluokan vastauksissa painottui selkeästi luokkakaverit enemmän kuin edellisissä vuosiluokissa. Oman alan edustus oli yhtä vahvasti läsnä myös tämän vuosiluokan vastauksissa. Tämän vuosiluokan vastauksissa omat vanhemmat, lähipiiriverkosto, oli laskettu ammatillisiin verkostoihin ensimmäisen kerran.

“Opiskelijaryhmät, työkaverit eri työpaikoista (myös entisistä), vapaaehtoistyössä ja vapaa-ajalla tapaamani ihmiset joihin olen tutustunut, vanhempani ja heidän tuttunsa”

Erot tämän kysymyksen vastausten kannalta olivat se, että vuosiluokat 2021 ja 2020 mainitsivat luokka- ja kurssikavereita enemmän ammatillisiin verkostoihin, mikä voi osaltaan johtua siitä, että kyseiset vuosiluokat eivät ole vielä valmistuneet. 2019 vuosiluokan ammattinimikkeiden suuri määrä voi johtua siitä, että tämä vuosiluokka on jo valmistunut ja on työelämässä luonut kontakteja enemmän. Vastauksissa oli mainittuna yhteisöpedagogi hyvin usein, joka voidaan mieltää luokkakavereiksi, tai jo valmistuneiksi yhteisöpedagogeiksi, mikä osaltaan toi haastetta tämän kysymyksen analysoinnin kohdalla.

Taulukko 2. Tyytyväisyys ammatillisiin verkostoihin.

Sähköisessä kyselyssä tyytyväisyys omiin jo luotuihin ja olemassa oleviin ammatillisiin verkostoihin oli keskiarvo hajonnalta 3,00–3,25 välillä, asteikolla 1–5 tähteä (Taulukko 2). Eli keskimääräisesti vastaajat antoivat ammatillisen verkostojensa arvoksi 3 tähteä. Vuosiluokka 2020 oli ainoa vuosiluokka, josta joku oli antanut ammatillisille verkostoilleen yhden tähden.

Yhteenvetona tähän kysymykseen liittyen vastaajat olivat kokeneet korona-ajan vaikuttaneen hieman verkostoitumiseen. Alla yhden 2020 vuosikurssin opiskelijan lainaus lisäkysymykseen mistä tyytymättömyys omiin verkostoihin voisi johtua.

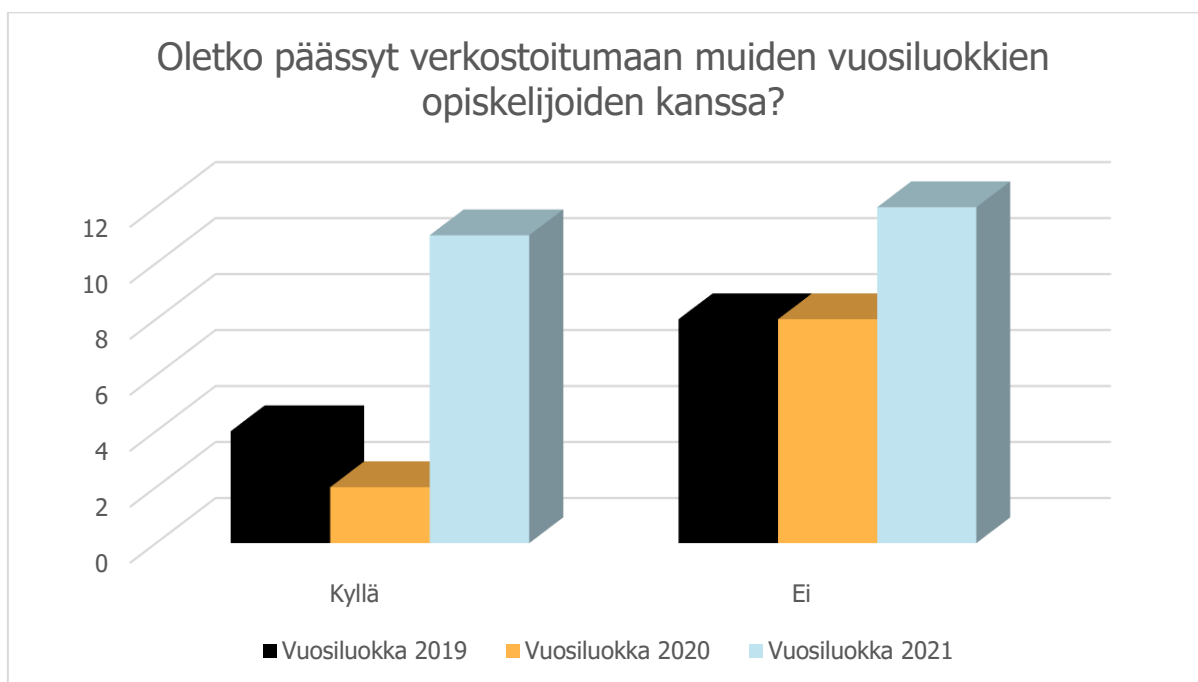
“Verkostoni voisivat mielestäni olla monipuolisempia ja opintojeni vaiheeseen nähden huomattavasti laajemmat. Mielestäni verkostojen ylläpitäminen ja oman nimien ja osaamisen mieleenpainuvuuden varmistaminen on ollut erityisen hankalaa esimerkiksi koronan vuoksi.”

Moni nosti myös esille sen, että verkostoituminen tapahtuu lähinnä harjoittelussa tai työpaikalla eikä siksi ollut vielä päässyt verkostoitumaan. Esille nousi myös henkilökohtaiset sosiaaliset taidot ja sosiaalisissa tilanteissa läsnä oleminen. Itsensä esittelemisen nousi haasteelliseksi. Alla suora lainaus 2020 vuosiluokan opiskelijan vastauksesta.

“Harjoitteluita tekemättä, verkostoituminen tapahtuu paljolti työharjoitteluissa. Oma aktiivisuus, en ole mukana vapaaehtoistoiminnassa tai muussa järjestötoiminnassa.”

2021 vuosiluokan osalta vahvana nousi esille se, että harjoitteluja oli vielä suorittamatta ja oman alan ammatillinen verkosto on tästä syystä hyvin vähäistä. Alla yksi tämän vuosiluokan vastaajan suora lainaus.

“Minulla ei ole hirveästi työkokemusta alalta, enkä ole saanut rakennettua verkostoa”

Taulukko 3. Verkostoituminen yli vuosiluokkarajojen.

Kysyttäessä opiskelijoilta ovatko he päässeet verkostoitumaan muiden vuosiluokkien kanssa ”kyllä” vastasi yhteensä 17 ja ”ei” vastasi 28 kaikista kyselyyn vastanneista (Taulukko 3). Tähän Humakin kannattaisi panostaa huomattavasti enemmän ja mahdollistaa yli vuosiluokkarajojen tapahtuvia projekteja ja kursseja tai muuten mahdollistaa verkostoitumista laajemmin, kuin oman luokan kesken.

Sähköisen kyselyn viimeinen kysymys käsitteli opiskelijoiden tyytyväisyyttä Humanistisen ammattikorkeakoulun tarjoamiin verkostoitumisen mahdollisuuksiin.

Taulukko 4. Tyytyväisyys Humakin verkostoitumisen mahdollisuuksiin.

Kuten yllä olevasta kaaviosta näkyy, kyselyyn vastanneet antoivat 1–5 tähteä Humanistiselle ammattikorkeakoululle ja sen tarjoamille verkostoitumisen mahdollisuuksille (Taulukko 4). Keskimediaani tässä vastauksessa oli kolme tähteä. 2020 vuosikurssin vastaukset painottuivat 1–3 tähden arvioon, 2019 3–4 tähden arvioon, kun taas 2021 antoi 1–5 väliltä kaikkia arvioita. Tähän kysymykseen jatkona pyysimme kehitysehdotuksia vastaajilta, miten Humak voisi parantaa verkostoitumismahdollisuuksiaan ja saimme tähän jokaiselta vuosikurssilta hyvin vastauksia. 2019 vuosikurssin vastauksista lainauksia alla.

“Ensimmäisen vuoden yp opiskelijat voisivat järjestää verkostoitumistapahtuman jossa eri tavoin tuodaan yhteen eri toimijoita, tietoutta ja mahdollisuuksia.”

Tämä vuosikurssi on vielä järjestänyt ensimmäisenä opiskelu vuotena aloitustapahtumana teemaillaan, johon myös muut vuosikurssit olivat tervetulleita, mutta vastaaja hakee tällä vastauksella oletettavasti enemmän ammatillista tapahtumaa. Tuo vuosikurssin järjestämä tapahtuma sijoittui vahvasti viihteen puolelle.

“Haluaisin tuoda ilmi että opiskelin korona-aikana joten se vaikuttaa vastauksiin kun verkostoja ei pystynyt luomaan samalla tavalla.”

“Koronan vuoksi ammatillisen verkoston luominen vaikeutui, mahdollisesti Humakin alumnitoiminnan kehittäminen tämän ”korjaamiseksi”, sillä valmistumisen myötä itse opintojen aikana kerrytettyä verkostoa hankala laajentaa”

Näissä kahdessa vastauksessa pandemian vaikutus ulottui 2019 vuosikurssiinkin osaksi, vaikka he saivat käydä normaalisti kampuksella lähes kokonaan ensimmäisen lukuvuotensa. 2020 vuosiluokalla nousi esille myös pandemian vaikutus verkostoitumiseen tässä kysymyksessä. Alla lainauksena vastaukset.

“Kukaan ei osannut valmistautua koronaan. Kuitenkin kun kävi ilmi että vuosikursini ei saanut tavata toisiaan missään ensimmäisen vuoden aikana, olisi meidän ”sosiaalistamiseemme” pitänyt keskittyä enemmän toisena vuonna, eikä meitä olisi saanut vain unohtaa uusien ykkösten tullessa.”

“Korona-aika on tietysti vaikuttanut todella paljon verkostoitumismahdollisuuksiin. Mutta ihan konkreettinen ehdotus on se, että tapaa kasuaalisti muita opiskelijoita kampuksella. Ei pelkästään tapahtumissa tai erikseen sovitussa TE-seminaarissa, sillä niissä ei ehdi tutustua kaikkiin eikä ole aikaa oikeasti kysymyksille ja keskusteluille. ”Välitunneilla” ja ruokatauoilla käydyt keskustelut ja ideat on hedelmällisimpiä kaikista.”

Tällä vuosikurssilla vastauksissa oli myös paljon reflektoitu sitä, miten omat valinnat ja sosiaaliset taidot ovat avainasemassa puhuttaessa verkostoitumisesta. Tähän viitaten muutama lainaus.

“Loppujen lopuksi verkostoituminen muodostuu omista valinnoista ja sitä tukee hyvät sosiaaliset taidot. Humak järjestää paikoitellen mahdollisuuksia muiden tapaamiseen ja ulkopuolisiin järjestöihin tutustumista.”

“Vastaan: Mielestäni se on ollut täysin itsestä kiinni, en ole kokenut siihen tarvetta.”

2021 aloittaneista myös yksi nosti koronan vaikutukset verkostoitumiseen, vaikka muuten heidän vastauksistaan nousi esille enemmän konkreettisia kohtia mitä parantaa. Alla lainaus.

“korona tietenkin vaikutti tilanteeseen, mutta koen että humakissa en ole oikein päässyt tutustumaan muihin vuosiluokkalaisiin.”

2020 ja 2021 vuosiluokat mainitsivat monta kertaa lähiovetuspäivät, välitunnit, ruokatauot, ryhmätyöt ja yli vuosiluokkarajojen ja alojen tapahtuvat yhteiset opiskelut hyviksi mahdollisuuksiksi verkostoitua. Näitä kaivattiin enemmän, jotta saataisiin laajennettua omia verkostoja. Eräs 2020 luokalta vastannut koki epäreiluna sen, miten joillakin opiskelijoilla voi olla paljon laajemmat verkostot opintojen alussa ja kaipasi Humakilta monipuolisempia mahdollisuuksia verkostoitumiseen. Alla suora lainaus kyseisen opiskelijan vastauksesta.

“Mielestäni Humak voisi tarjota monipuolisempia mahdollisuuksia verkostoitumiseen, liiankin paljon on jätetty yksilön itsensä luomien verkostojen varaan. Huomattavissa on esimerkiksi tietynlaista epäreilua, mikäli jollakulla opiskelijalla on jo ennen opiskelujen aloittamista huomattavasti enemmän kokemusta yhteisöpedagogikentältä, ja täten muodostunut aivan eri tavalla verkostoja ja kykyjä luoda niitä.”

Sähköinen kysely toi opinnäytetyöhömmme paljon aineistoa, siitä minkälaisena opiskelijat kokevat oman ammatillisen verkostonsa ja antoi hyviä kehitysideoita, joita tilaajamme voi hyödyntää jatkoa ajatellen.

5.2 Ideointipajan analysointi

Ideointipajamme alussa käytimme Hyvän mielen- kortteja, joiden avulla osallistujat saivat kertoa millä mielellä ovat tällä hetkellä. Tämä laski alkujännitystä ja helpotti osallistujia puhumaan, kun he saivat pitää jotain kädessään minkä kautta kertoa. Tämän jälkeen kerroimme konkreettisen esimerkin kautta itsensä esittelyä ja miten jäädä mieleen ohikiitävissä kohtaamisissa, joita tapaamisissa tulee eteen. Tämän jälkeen näytimme pienen Powerpoint-esityksen avulla mitä verkostot ovat, millaisia eri verkostomuotoja on olemassa ja niiden merkitystä meidän ammatillisen tulevaisuutemme kannalta. Ideointipajamme sisälsi unelmakartta-työskentelyä, jossa osallistujat saivat haluamallaan tavalla toteuttaa pahville oman unelmiensa verkostokartan. Keskelle pahvia he kirjasivat valitsemallaan tavalla, mitä he itse tuovat verkostoihin, eli omia vahvuuksiaan. Tämä menetelmä sai ryhmän työskentelemään rennosti yhdessä saman pöydän ääressä keskustellen. Osa uppoutui oman unelmakartan tekemiseen enemmän kuin toiset ja tunnelma oli rento ja mukava, mitä tavoittelimme tällä menetelmällä. Tavoitteemme oli, että he pääsevät luovaan ja rentoon olotilaan, sekä uppoutumaan verkostoon enemmän, ennen kuin antavat kehitysehdotuksia Humakille. Esille tulleet kehitysehdotukset olemme koonneet yhteen opinnäytetyön viimeiseen osaan.

Ideointipajaan osallistuneen pienen ryhmän kesken havaitsimme aiheesta ja ideointipajas-
tamme noussutta kiinnostusta ja innostuneisuutta. Keräämässämme palautteessa nousi monta
kertaa esille se, että verkostoitumiseen toivotaan enemmän tukea Humakin puolelta. Tapa, jolla
Humak kehottaa verkostoitumaan ei toimi, jos vastapuoli eli opiskelija ei täysin sisäistä tai ym-
märrä mistä puhutaan. Alla muutama suora lainaus Mentimeterin kautta saamistamme ideoin-
tipajan palautteista, joista käy ilmi, miten tällaisia matalan kynnyksen verkostoitumistapahtu-
mia kaivataan.

”Tosi ihana! Tykkäsin! Sisältö tosi hyvä, hieno suunnittelu, hyvä kokonaisuus. Täl-
laisia pitäisi olla humakilaisille automaattisesti! Hyvä konsepti.”

” Oli hienoa, miten paljon vaivaa olitte nähneet. Hyvä lähestyminen aiheeseen ja
matala kynnyks puhua. Olitte paljon perehtyneet aiheeseen ja se näkyi ja kuului.
Myös verkostoitumisen tärpit ja vinkit olivat hyviä.”

”Toiminnalliset osuudet! Ihana esitys ja ihanat ihmiset. Todella hyötyjä työelä-
mään!”

”Kiva tehtävä! Laittoi miettimään omaa ammatillisuutta.”

”Ruoka, esitys ja kaikki oli onnistuneita, mitä oli tarjolla! Askartelu ja jutustelulle
tila oli hyvä.”

” Mukavan rento tunnelma. Ei ollenkaan pelottavaa. Hyvä ohjelma. Ohjaajat hy-
viä.”

” Piditte tilaisuuden rakenteen selkeänä ja se soljui eteenpäin luontevasti. Kommu-
nikointinne oli selkeää ja pohinänne hyvä. Unelmakarttojen tekemiseen oli valmis-
tauduttu hyvin.”

Ideointipajan aivoriihimenetelmän osalta olisimme voineet jättää sivupöydälle ohjeistuksen,
mitä millekin lapulle kirjoitetaan. Tällöin olisi säästyty siltä, että toisen meistä täytyi välillä
käydä kertomassa mikä post-it lappujen tarkoitus oli ja mitä toivoimme heiltä. Tarralapuille
ajatusten ja ideoiden kerääminen oli viimeinen ohjattu toiminta, tämän takia osallistujien kes-
kittyminen saattoi hieman herpaantua. Olisimme voineet sijoittaa ohjeistuksen tähän toimintaan
jo ennen unelmienverkostokartta työskentelyä.

Ideointipaja oli osa kehittämistyötämme ja sen kautta keräsimme kehittämisehdotuksia Humakille, kuinka se ammattikorkeakouluna voisi tarjota parempia verkostoitumisen mahdollisuuksia opiskelijoille. Ideointipaja oli prototyyppi ja kokeilu, jonka kautta halusimme vastauksen siihen, voisiko samantyyppinen pajatoiminnallinen verkostoitumistapahtuma toimia isommallekin opiskelija ryhmälle. Humak saa hyödyntää ideointipajamme suunnittelua ja pajarunkoa tulevaisuudessa, jos haluaa.

Alla vielä yksi sähköisen kyselyn vastauksista kysymykseen ”Kuinka tyytyväinen olet luomiisi ammatillisiin verkostoihin tällä hetkellä?”:

”Näin introvertimpana yksilönä koen verkostojen luomisen ylipäättään hieman haastavaksi itselleni, vaikka en kuitenkaan ole suoranaisesti ujo. Koronan vuoksi verkostojen luomisesta tuli entistä vaikeampaa ja koen ettei itselleni kehittynyt pandemian aikana opiskellessa myöskään selkeää ammatillista identiteettiä. On entistä hankalampaa verkostoitua oma-aloitteisesti koulun ulkopuolella, kun ei näe itseään tarpeeksi "todellisena" yhteisöpedagogina.”

Kyseinen vastaus on 2020 vuosikurssilta, joka on opiskellut eniten verkon välityksellä ja se on heijastunut vastauksista. Humakilta toivottiin palautteissa enemmän konkreettisia vinkkejä verkostoitumiseen, verkostojen ylläpitämiseen ja sosiaalisiin taitoihin. Näitä taitoja toivottiin jo ensimmäiselle vuosikurssille. Tästä oli ideointipajassa puhetta ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden kanssa, miten he kokevat hämmentäväksi, kun heitä kehoitetaan verkostoitumaan, mutta ei ohjata enempää, miten verkostoitua.

Yli vuosiluokkarajojen sekä ammattialojen ylittävää verkostoitumista oli toivottu. Enemmän opiskelijajailtamia ja tapahtumia ilman alkoholia, oli myös palautteissa. Sähköisessä kyselyssä eräs vastaaja oli maininnut, että olisi enemmän välitunti- sekä lounastauko- tyylistä vapaata verkostoitumista. Toinen sähköisen kyselyn vastaaja kirjoitti näin:

”Jos et löydä oikeille kanaville tai et ole heti ekoissa bileissä mukana ennen koulun alkua, jäät ulkopuolelle. Samoin jos et ryypää tai hommaa haalareita. Sitten loppuaika oletetaan, että koska se ei kahdella ekalla kerralla tullut, niin sitä ei kiinnosta. Klikit syntyy nopeasti, eikä uusia oteta mukaan. ”

Saimme positiivista palautetta ideointipajamme konkreettisista teoriaosuuden vinkeistä, miten itsensä esittelyyn kannattaa panostaa ja sitä kannattaa pohtia, jotta ei mene esittelytilanteessa aivan lukkoon. Myös se, miten toinen osapuoli on hyvä ottaa huomioon ja mitä keskustelun

aikana kannattaa ja ei kannata tehdä, olivat asioita, joista kiiteltiin ja jotka aivan selkeästi olivat ryhmälle hyödyksi. Näistä itsensä esittelyn vinkeistä puhuttiin ja osa sanoi, että olisi toivonut samanlaista tukea jo paljon aiemmin omien opintoaikaisten verkostojensa kanssa.

Kysyimme ideointipajan osallistujilta mitä parannettavaa pajassa olisi voinut olla ja alla lainauksia Mentimeterin kautta saamastamme palautteesta.

”Vähän ihmisiä, olen pettynyt muista koululaisista, kun eivät tulleet.”

”Alkuun olisi voinut kertoa tarkemmin mistä kyse, myös sähköpostiin.”

”Tila oli sen verran avoin, että ääni hukkuu taustahälyyn helposti.”

”Yhteistä ideointi toimintaa olisi voinut olla enemmän.”

”Risuina sanotaan, että vaikka pidin kokonaisuudesta, odotin esityksen pureutuvan asiaan vielä syvemmin ja yllättävän enemmän huomioillaan (koska itse tunnen alan perusteet melko hyvin).”

Toivoimme loppuun asti, että olisimme saaneet isomman osallistujamäärän, mutta huomasimme, miten haastavaa opiskelijoita on saada sitoutumaan tämänkaltaisiin opintojen ulkopuolisiin vapaaehtoiseihin työpajoihin. Jos työpaja olisi ollut osana kurssia, olisi osallistujia ollut enemmän. Toisaalta saimme suullista palautetta, että tarjoilusta olisi kannattanut mainita enemmän, niin se olisi houkuttellut osallistujia. Ajankohta oli myös haasteellinen, kun emme olleet huomanneet samana päivänä olevaa suurta opiskelijatapahtumaa, johon suuri osa aktiivisista opiskelijoista osallistui. Tilaksi valikoitui SparkUpin iso tila, koska emme tiedäneet kuinka paljon osallistujia oli ja huomasimme aika pian alussa, että intiimimpi tila olisi ollut meidän pajamme ajatellen parempi. Kaikin puolin kokeilullisena ideointipajana onnistuimme mielestämme hyvin ja kehitysehdotukset otamme korvan taakse jatkoa ajatellen.

6 LOPPUPÄÄTELMÄT

Tässä luvussa peilaamme johdannossa esitettyihin tutkimuskysymyksiin ja avaamme saamiamme tuloksia, sekä niistä syntyneitä johtopäätöksiä. Lähdimme tutkimaan sitä, muodostuuko Humanistisessa ammattikorkeakoulussa ammatillisia verkostoja ja millaisia nämä verkostot ovat. Selvitimme miten Humak voisi kehittää toimintaansa ja kurssitarjontaansa sellaiseksi, että kaikilla opiskelijoilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet luoda ymmärrys verkostoista ja niiden tärkeydestä meidän alallamme, sekä kehittää verkostoitumisessa vaadittavia taitoja. Näitä avaamme omassa kappaleessa.

Opiskeluiden aikainen verkostoituminen muiden vuosiluokkien opiskelijoiden kanssa on Turun kampuksella hieman haastavaa, jos miettii vain kampuksella tapahtuvaa verkostoitumista. Opiskelijat syövät eri aikaan, koska ruokala on pieni, eikä sinne tästä syystä mahdu kaikki vuosikurssit samaan aikaan. Yhteisiä taukojakaan ei ole ainakaan säännöllisesti. Suuri osa opiskeluista tapahtuu etäyhteyksin, jolloin toisia vuosikursseja ei käytännössä tapaa, ellei ole aktiivisesti vapaa-ajalla opiskelijatapahtumissa. Suurin osa opiskelijoista suorittavat opintonsa oman vuosiluokan kanssa samassa tahdissa, jolloin he eivät pääse verkostoitumaan opintojen kautta toisten vuosiluokkien kanssa. Tästä meillä on omakohtaista kokemusta, kun Katja on suorittanut luokkansa kanssa kaiken samaan tahtiin, kun taas Nelli on päässyt suorittamaan kursseja neljän eri vuosiluokan kanssa.

Sähköisen kyselyn ja ideointipajalta saamiemme vastausten perusteella huomasimme, että Humak olettaa jo valmiiksi, että ammattikorkeakouluopiskelijoilla on valmiudet verkostoitumiseen. Opiskelijoilla oletetaan olevan keinoja verkostoitumiseen ja heidän tietävän verkostojen merkityksen alallamme. Yhteisöpedagogiahan on koulutuskuvauksen mukaan kohtaamisen ammatillainen. Missä muualla kohtaamista syntyy ensikädessä kuin kampuksella omien luokkatoverien ja kanssaopiskelijoiden kesken?

Vastauksista nousi esille se, miten erillään Humak pitää eri vuosiluokkia. Opiskelemme samalla kampuksella, mutta emme syö yhdessä, emme suorita mitään kursseja yhdessä, eikä meillä ei ole yhteisiä tapahtumia. TE-seminaarit, työelämä seminaarit, ovat tunnetuimpia tilaisuuksia, joissa muiden vuosiluokkien opiskelijat kertovat harjoittelupaikoistaan, mutta eivät itsestään. Opiskelijakaverit nousivat yhdeksi päällimmäiseksi ryhmäksi, jota sähköisen kyselyn vastanneet mielsivät omiksi ammatillisiksi verkostoikseen, samaan hengenvetoon kuitenkin vastaajat kirjoittivat, että eivät tunne muiden vuosikurssien opiskelijoita juuri lainkaan. Humakin tulisi

panostaa opiskelijoiden välisiä verkostoja ja ryhmäytymistä ensimmäisen vuoden yhteisöpedagogeista aina valmistuviin yhteisöpedagogeihin. Sähköisen kyselyn vastausten pohjalta tämä on tällä hetkellä asia, josta Humak ei huolehdi tarpeeksi.

Sähköisessä kyselyssä nousi esille korona-aika. Aloittaessamme tätä opinnäytetyötä ja pohtiesamme etäopetuksen merkitystä ammatillisten verkostojen syntymiseen, lehtorimme kertoivat, että Humakissa on aina toteutettu verkko-opetusta. Sen syvempi tarkastelu ei olisi ollut validia tämän kehittämistyön kannalta. Vastauksia kerätessämme ja opiskelijoita tavatessamme huomasimme kuitenkin, että on eri asia opiskella etäopetuksessa tavallisena aikana kuin poikkeus-tilassa. Ilman poikkeusoloja opiskelijalla on mahdollisuus koulupäivän jälkeen sulkea tietokone ja lähteä tapaamaan ystäviä kahville, syömään, elokuviin ja harrastamaan. Poikkeusoloissa koulupäivän jälkeen koti oli rajoitusten takia ainoa paikka, jossa opiskelijat viettivät aikaansa.

6.1 Kehitysehdotukset Humanistiselle ammattikorkeakoululle

Vastauksena toiseen tutkimuskysymykseemme ”Miten Humak voisi kehittää toimintaansa, jotta verkostoitumiseen tarjottaisiin paremmin mahdollisuuksia ja tukea?” Keräsimme sähköisen kyselyn kautta kehittämis ehdotuksia Humakille ja ideointipajalla paikalla olleet osallistujat saivat jättää Humakille viestiä. Eniten palautetta tuli siitä, miten Humakin täytyisi antaa enemmän konkreettisia vinkkejä itse verkostoitumiseen, eli vuorovaikutus ja- sosiaalisten taitojen vahvistamista ja tukemista. Alla ideointipajalla post-it-lapuille nousseita kehittämis ehdotuksia.

”Verkostoitumisen tärkeydestä jauhetaan, mutta konkreettisia vinkkejä ei anneta.”

”Ihan perus verkostoitumistaitoja ei ole käyty lainkaan.”

”Lisää vinkkejä verkostojen konkreettiseen luontiin (esim. ideapajat ja sosiaalisuus)”

Ajattelimme, että verkostoituminen on itsessään kaikille selvää ja kaikki tietävät miksi verkostoja luodaan. Kuitenkin itse ihmisten kohtaaminen ja niinkin perustavanlaatuinen asia kuin itsensä esittely oli esimerkiksi ideointipajalla monille haastavaa ja vaikeahkoa. Verkostoitumisen punainen lanka on monella hukassa. Humakin tulisi tukea konkreettisin keinoin opiskelijoiden verkostoitumista.

Toisena palautteissa nousi esille yli vuosiluokkarajojen tehtävä verkostoituminen, eli tutustuminen. Ensimmäisen vuoden opiskelijat ja toisen vuoden opiskelijat kaipaavat ja haluavat

kuulla viimeisen vuosikurssin opiskelijoiden kokemusta ja näkemystä asioista. Kolmannen vuosiluokan opiskelijat voisivat käyttää omia verkostojaan hyväksi ja esimerkiksi vinkata harjoittelupaikoista. Yhteiset projektit ja hankkeet 1–4 vuoden opiskelijoiden välillä voisivat olla mukavia ja avartaa niihin osallistuvien verkostoja suuntaan ja toiseen. Yhteiset iltamat 1-4vuosiluokkalaisten välillä olivat asia, jota toivottiin todella paljon.

” Yhteisiä tunteja 1–4.lk”

Tämän opinnäytetyön tarve nousi esille verkostoiden ja kumppanuuksien kehittämisskursilla, syksyllä 2022. Olemme moneen kertaan miettineet, miksi tämä kurssi on vasta nyt viimeisellä vuodella, kun tälle kurssille ja siellä käydyille asioille olisi ollut tarvetta jo ensimmäisenä vuonna. Voisiko Humak kehittää kurssien sijoittumista niin, että kyseinen kurssi ajoittuisi opetuksessa ensimmäisen vuoden keväälle tai toisen vuoden syksylle? Riittääkö yksi verkostoitumisen kurssi, täytyisikö ensimmäisenä vuonna olla joku alustava verkostoitumisenkurssi, joka jatkuu läpi opintojen, vai yksittäisiä verkostoitumisenkursseja läpi opintojen? Verkostokurssin oikealla ajoittamisella taattaisiin edes jonkinlainen tuki oppimiseen ja ammatillisten verkostojen ymmärtämiseen. Alla ideointipajalla post-it-lapuille nousseita kehittämis ehdotuksia.

” Verkostoitumiskurssi ykkösille!”

”Eri vuosiluokkien opiskelijoiden verkosto. Esim. aktiivinen fb-ryhmä, tapahtumia ja rentoja iltamia.”

Minkä kurssin tai mitä materiaalia Humak voi tarjota opiskelijoilleen, jotta vuorovaikutustaidot ovat sellaiset, että opiskelija luottaa itseensä ja uskaltautuu keskusteluun muiden opiskelijoiden kanssa? Onko Humakilla mahdollista saada ulkopuolisia henkilöitä kertomaan (ulkopuolisia puhujia) miten verkostoidutaan.

”Liian vähän verkostoitumistapahtumia tai mitään yhteistä eri toimialojen tai vuosikurssien välillä. ”

”Painotetaan verkostojen tärkeyttä, mutta koulu tarjoaa yllättävän vähän tähän mahdollisuuksia.”

”Lisää ei alkoholittomia tapahtumia. ”

6.2 Lisäkysymykset ja tutkimista odottavat aiheet

Uusia tutkimuskysymyksiä nousi sähköisen kyselyn vastauksia kerätessä ja niitä analysoidessa. Yksi jatko tutkimuskysymys kuuluu ”Mikä estää ja mikä tukee opiskelijoita vastaamaan kyselyihin?” Osalle toimii sosiaalisen median kautta lähetetyt linkit, toiset toivovat sähköpostin kautta linkkiä. Miksi toiset opiskelijat vastaavat aktiivisemmin ja nopeammin kuin toiset?

Sähköiseen kyselyyn vastaamisen myötä nousi esille kysymys siitä, kuinka toiset opiskelijat ovat aktiivisempia osallistumaan koulun järjestämiin tapahtumiin ja tekemisiin kuin toiset. Mikä edistää ja kannustaa osallistumista Humakin tarjoamiin tapahtumiin? Onko kyse yksilöstä itsestään, hänen valmiuksistaan ja kiinnostuksestaan vai voisiko Humak tukea opiskelijan toimijuutta jotenkin. Täytyy toki muistaa, että joku opiskelija voi olla aivan yhtä tyytyväinen osallistuessaan opetukseen, eikä kaipaa ylimääräistä aktiviteettia opiskeluidensa päälle.

Sähköisen kyselyn ensimmäisessä kysymyksessä Miten selittäisit omin sanoin, mitä mielestäsi on `ammattillinen verkosto`? huomasimme, kuinka opiskelijat mieltävät ammatillisen monin eri tavoin. Tämä laittoi meidät miettimään, onko käsite `ammattillinen verkosto` vaikea selittää auki, vai onko se vain yksinkertaisesti niin moninainen, että yhtä oikeaa vastausta ei ole. Tästä nousi kysymys sähköisen kyselyn kysymyksistä, olivatko ne niin selkeät kuin toivoimme vai jättivätkö ne silti tulkinnan varaa vastaajalle.

Ideointipajamme yksi osio oli itsensä esittelemisestä ja siitä, kuinka jäädä keskustelukumppanin mieleen. Tästä osiosta pidettiin ja paikalla olijat sanoivat, että tämän tyylistä ohjausta ja materiaalia tarvittaisiin Humakin opetukseen. Meille heräsi tästä lisä tutkimuskysymys ja opin- näytetyömme suora jatkojalostus idea. Tutkia voisi muun muassa Humanistisen ammattikorkeakouluopiskelijoiden olemassa olevia vuorovaikutus- ja sosiaalisia taitoja. Toivovatko ammattikorkeakouluopiskelijat jotain tukemaan omia vuorovaikutustaitojaan. Verkostoituminen on vuorovaikutusta toisen henkilön tai isomman ryhmän kanssa, ilman taitoja toisen ihmisen kohtaamiseen, keskustelussa läsnä olemalla ja kuulluksi tulemalla on hankala verkostoitua kenenkään kanssa.

Oletimme, että ammattikorkeakouluopiskelijat tietävät mitä ovat ammatilliset verkostot ja mitä hyötyä niistä on myöhemmin elämässä niin työ- kuin yksityispuolella. Eli tätä oppinäytetyötä voisi jatkaa tutkimalla Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden vuorovaikutustaitoja ja valmiuksia kohdata ihmisiä. Yhteisöpedagogeista tulee kohtaamisen ammattilaisia, joten vuorovaikutustaitoja olisi hyvä opettaa, tukea ja jatkojalostaa opintojen aikana.

Opinnäytetyömme tutkii sitä, muodostuuko ammattikorkeakouluopiskelijoille ammatillisia verkostoja heidän opintojensa aikana. Ammatillisten verkostojen muodostumisen lisäksi tätä jatkokysymyksenä voisi esittää, että mihin opiskelijat käyttävät verkostojaan? Kuinka moni on löytänyt harjoittelu- tai työpaikan opiskelukaverin siitä vinkatessa. Ovatko opiskelijatoverit käyttäneet verkostojaan, millä tavalla vaikutuskanavina yhteiskunnallisiin asioihin. Tätä opinnäytetyötä voi jatkojalostaa syväluotaamalla ja tutkimalla opiskelijoiden verkostojen syvyyttä ja sitä, miten opiskelijat niitä hyödyntävät myöhemmin elämässä.

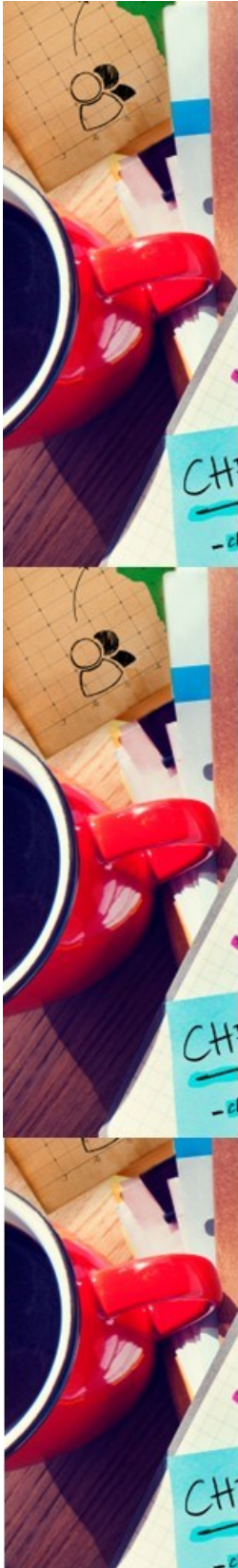
LÄHTEET

- Duunitori 2023. Paljon muutakin kuin LinkedIn-kontaktien keräilyä. Verkostoituminen. Viitattu 8.3.2023. <https://duunitori.fi/tyoelama/verkostojen-laatu-tyonhaussa>
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino Oy.
- Eteläpelto, Anneli & Collin, Kaija & Saarinen, Jaana 2007. Työ, identiteetti ja oppiminen. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Eteläpelto, Anneli & Onnismaa, Jussi 2006. Ammatillisuus ja ammatillinen kasvu. Aikuis-
kasvatuksen 46. vuosikirja. Kansanvalistusseura. Viitattu 6.4.2023. [Ammatillinen kasvu
työelämän arjessa - pdf \(journal.fi\)](https://www.kansanvalistusseura.fi/julkaisut/ammattillinen-kasvu-tyoelaman-arjessa-pdf-journal-fi)
- Hakanen, Matti & Heinonen, Upi & Sipilä, Petri 2007. Verkostojen strategiat- menesty yhteis-
työssä. Helsinki: Edita publishing Oy.
- Hidasta elämää 2023. Kortit. Viitattu 1.2.2023 [https://hidastaelamaa.fi/puoti/tuote-osasto/kor-
tit/](https://hidastaelamaa.fi/puoti/tuote-osasto/kortit/)
- Hiila, Ilona & Tukiainen, Maaretta & Hakola, Ida 2019. Tiimiäly: Opas muuttuvaan työelä-
mään. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kus-
tannusosakeyhtiö Tammi.
- Humak 2023. Koulutus. Yhteisöpedagogi. Amk. Viitattu 4.4.2023. [https://www.humak.fi/kou-
lutus/yhteisopedagogi-amk/](https://www.humak.fi/kou-
lutus/yhteisopedagogi-amk/)
- Humak 2023a. Koulutus. Viitattu 3.1.2023. <https://www.humak.fi/koulutus/>
- Humak 2023b. Kampukset. Viitattu 3.1.2023. <https://www.humak.fi/info/kampukset/>
- Humakin strategia 2021. Strategia 2030. Viitattu 8.2.2023. [https://www.humak.fi/info/strate-
gia/](https://www.humak.fi/info/strate-
gia/)
- Kuivakangas, Johanna 2020. Ammatillisuus- mitä se on? Viitattu 12.1.2023. [https://nuorisoty-
olehti.fi/ammattillisuus-mita-se-on/](https://nuorisoty-
olehti.fi/ammattillisuus-mita-se-on/)
- Kyvyt 2023. Mikä on internet? Viitattu 8.2.2023. <https://www.kyvyt.com/mika-on-internet/>

- Lindholm, Arto 2019. Kokeilukulttuurista vaikuttavuutta kehittämiseen. Viitattu 6.2.2023.
<https://www.humak.fi/blogit/kokeilukulttuurista-vaikuttavuutta-kehittamiseen/>
- Määttä, Jukka & Pohjanmäki, Titta & Timonen, Päivi 2016. Kohti digikampusta. Viitattu 6.4.2023.
https://www.researchgate.net/profile/Paeivi-Timonen/publication/365768985_KOHTI_DIGIKAMPUSTA/links/63824d2f7b0e356feb883e1d/KOHTI-DIGIKAMPUSTA.pdf#page=24
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät, uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Opintopolku 2023. Etäopiskelu ja verkko-opiskelu. Viitattu 9.1.2023.
<https://opintopolku.fi/wp/aikuiskoulutus/mietitko-aikuiskoulutusta/opiskelumuodot/etaopiskelu-ja-verkko-opiskelu/>
- Opiskelijanopas 2023. Koulutuskohtaiset kompetenssit. Yhteisöpedagogi. Viitattu 17.3.2023.
https://opiskelijanopas.humak.fi/?page_id=920#Koulutuskohtaiset_kompetenssit
- Paasikivi-Opisto 2023. Etusivu. Viitattu 4.4.2023. <https://www.paasikiviopisto.fi/>
- Peltonen, Tuomo. 2021. Hillitön korona: Terveyskriisin ennakkoinnista, etenemisestä ja johtamisesta. Helsinki. BoD – Books on Demand.
- Pullinen, Jussi 2019. Mitä meille tapahtui? : näin internet ja sosiaalinen media muuttivat elämämme. Helsinki: HS-Kirjat.
- Putnam, Robert 2000. Bowling Alone. The collapse and revival of american community. New York: Simon& Schuster, Rockefeller Center.
- Ronkainen, Suvi & Karjalainen, Anne 2008. Sähköä kyselyyn! Rovaniemi: Lapin yliopistopaino.
- Ruuskanen, Petri 2001. Sosiaalinen pääoma – käsitteet, suuntauksat ja mekanismit. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Tutkimuksia 81. Helsinki: Oy Nord Print Ab. Viitattu 9.1.2023.
<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/148499/t81.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Sandberg, Johanna 2021. Yhteisönä verkossa. Helsinki: Kirjapaja.
- Silta, Juha. 2022. Pandemia. Helsinki. Otava.

- Silvennoinen, Markku 2008. Löydä aarteesi- verkostoidu. Hämeenlinna: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Sitra 2020. Digitalisaatio etenee, entä ymmärrys sen ympäristövaikutuksista? Viitattu 9.1.2023. <https://www.sitra.fi/blogit/digitalisaatio-etenee-enta-ymmarrys-sen-ymparistovaikutuksista/>
- Sitra 2023. Työn tulevaisuudet megatrendien valossa. Viitattu 4.4.2023. <https://www.sitra.fi/artikkelit/tyon-tulevaisuudet-megatrendien-valossa/>
- SparkUp 2023. Etusivu. Viitattu 8.2.2023. <https://sparkup.turkubusinessregion.com/>
- Suomisanakirja 2023a. Ammatillisuus. Viitattu 12.1.2023. <https://www.suomisanakirja.fi/ammatillisuus>
- Suomisanakirja 2023b. Internet. Viitattu 8.2.2023. [internet - Sivistyssanakirja - Suomi Sanakirja](https://www.suomisanakirja.fi/internet)
- Tonts, Aide 2019. Verkostoidu, vaikuta, menesty. Miten kasvatat sosiaalista pääomaa ja muutat sen taloudelliseksi hyödyksi. Espoo: Greif OÜ.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tuulenmäki, Anssi 2010. Lupa toimia eri tavalla. Porvoo: WSOY pro Oy.
- Uusitalo, Hanna 1991. Tiede, tutkimus ja tutkielma. Johdatus tutkielman maailmaan. Helsinki: WSOY.
- Valli, Raine 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Keuruu: Otavan kirjapaino.
- Vehkalahti, Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Finn Lectura.
- Vilka, Hanna 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Wikström, Sanna 2017. Unelmakarttakirja sydän löytää tien. Helsinki: Otava.
- Yle 2016. Uravalmentajan vinkit verkostoitumiseen- Kukaan ei enää pärjää työelämässä täysin ilman niitä. Viitattu 5.4.2023. <https://yle.fi/a/3-8749701>

LIITTEET

Verkostot kysely vuosiluokka 2021

Tämä kysely koskee opinnäytetyötämme ammatillisten verkostojen muodostumisesta amk-opintojen aikana. Olemme myös järjestämässä ideointipajan torstaina 16.2.2023, jonka aiheena on ammatilliset verkostot.

Kyselyyn osallistuneiden kesken arvomme 30€ suuruisen S-ryhmän lahjakortin. Yhteystiedot arvontaa sekä ideointipajaa varten voi jättää kyselyn vastaamisen jälkeen ilmestyvän linkin kautta.

- Miten selittäisit omin sanoin, mitä mielestäsi on "ammatillinen verkosto"? *
- Keitä kuuluu ammatilliseen verkostosi? Ei yksittäisiä nimiä, vaan ammattinimikkeitä tai ryhmiä. *
- Kuinka tyytyväinen olet luomiisi ammatillisiin verkostoihin tällä hetkellä?
Asteikolla 1 tähti = Täysin tyytymätön - 5 tähteä = Täysin tyytyväinen *
- Jos vastasit edelliseen kysymykseen 1 tai 2 tähteä, niin mitkä olivat syy/syyt tähän?
- Oletko päässyt verkostoitumaan muiden vuosiluokkien opiskelijoiden kanssa? *
- Kuinka tyytyväinen olet ollut Humanistisen ammattikorkeakoulun tarjoamiin verkostoitumisen mahdollisuuksiin?
Asteikolla 1 tähti = Täysin tyytymätön - 5 tähteä = Täysin tyytyväinen *
- Jos vastasit edelliseen kysymykseen 1 tai 2 tähteä, niin mitä parannusehdotuksia antaisit Humakille?

[+ Lisää uusi](#)

Liite 1. Sähköinen kysely.

Tervetuloa!

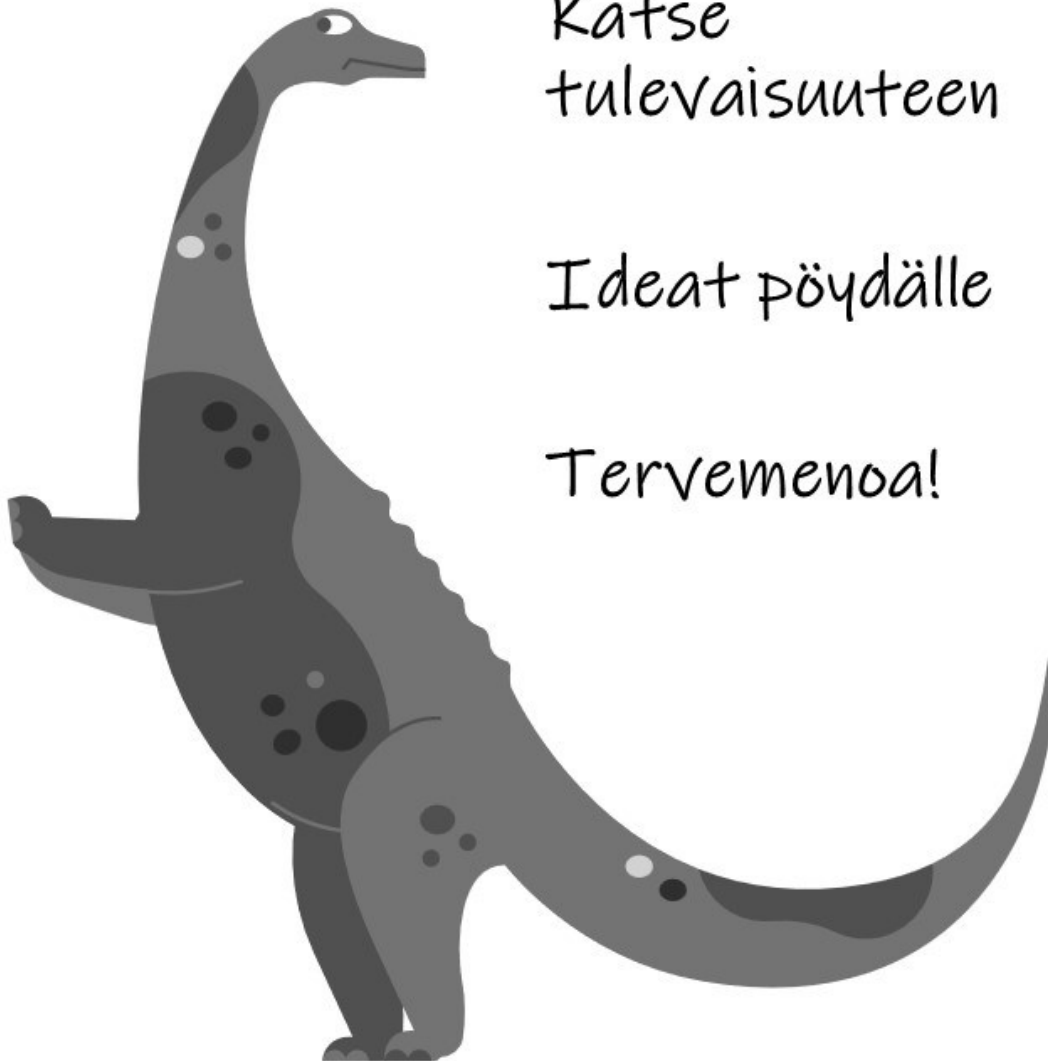
Tutustuminen

Tietoa

Katse
tulevaisuuteen

Ideat pöydälle

Tervemenoa!

Vinkkejä verkostoitumiseen liittyen

Itsensä esittely tulee monesti yllättäen ja on todella nopeasti ohi. Tässä itsensä esittely vinkkejä.

Liitä tai kerro etunimestäsi tai kotipaikkakunnastasi jokin tarina. Tarinat jäävät ihmisen mieleen nimiä paremmin, joten vaikkei nimeäsi suoraan muistettaisi, siihen liittyvä tarina jää kuulijalle mieleen.

Esimerkki. "Hei, olen Nelli ja olen itse valinnut etunimeni, kun vaihdoin sen rippikoulussa kasteen yhteydessä. Olen kotoisin Parkanosta, jonka paras seikka pienenä minusta oli se, että siellä on juna-asema, eli sieltä pääsee pois."

Esimerkki. "Hei, minä olen Katja ja Oulusta kotoisin, mutta minun juureni on Posiolla, Lapissa. Tiesitkö, että Posio tarkoittaa saamen kielellä kodan takaosaa, jossa säilytettiin arvotavaroita ja joka oli myös pyhäpaikka saamelaisille."

Vinkkinä! Kohdatessasi toisen ihmisen, saatat jäädä hänen mieleensä helpommin, jos olet pukeutunut johonkin erityiseen asusteeseen. Esimerkiksi silmälasit, korut, huivi, hiustenväri. Nämä ovat myös asioita, joihin kannattaa itse kiinnittää huomiota vastapuolella, jotta hänet muistaisi paremmin.

Kehuminen. Vältä puhumista toisen painosta tai pituudesta. Kehu mieluummin esimerkiksi pukeutumista, hymyä ja asusteita. Ota vastaan kehuja ja anna kehuja, älä vähättele itseäsi!

Jätetään tittelit eteiseen, kaikki ei halua puhua työstään ja kuunnella kysymyksiä ilmaisista neuvoista vaivoihinsa.

Neutraaleja kysymyksiä mitä teet työksesi sijaan ovat: Mikä oli viimeksi hauskaa ja toi niin mahdollisuus tulee? Treenaa erilaisia kysymyksiä, ole luova ja hyväntahtoinen.

Verkostoitumisen sudenkuopat

Tyttömagneetti (Chick **magnet**) = Naiset helposti ajautuvat naisten porukkaan ja miehet miesten porukkaan. Vinkki! Muista tässä kohtaa "sekoittaa pakkaa", eli lähde tutustumaan myös vastakkaisen sukupuolen edustajiin.

Repun kantaja ja reppu. Tällaisella ilmiöllä tarkoitetaan sitä, että joku turvautuu keskustelemaan tutun henkilön kanssa verkostoitumistilanteessa ja jää tälle henkilölle "repuksi" eli jonkinlaiseksi taakaksi verkostoitumistilanteessa.

Namedropper. Oman epävarmuuden peittämistä nostamalla omia tärkeitä tunnettuja/kuuluisia verkostoja esille varhaisessa vaiheessa.

Wannabe isokenkä= Etsii tärkeitä ihmisiä kiireellä ja siirtyy jo etsimään seuraavaa "uhria", käyntikortin jälkeen katoaa kuin tuhka tuuleen.

